

(ISSN: 2602-4047)

Yazicioglu, T. & Sumer Dodur, H. M.. (2021). An Action Research in Inclusive Preschool Classrooms: An Example of Individualized Education Programs (IEPS) *International Journal of Eurasian Education and Culture* , 6(13), 1549-1585.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.379>

Article Type (Makale Türü): Research Article

AN ACTION RESEARCH IN INCLUSIVE PRESCHOOL CLASSROOMS: AN EXAMPLE OF INDIVIDUALIZED EDUCATION PROGRAMS (IEPS)

Tansel YAZICIOGLU

Asst. Prof. Dr., Nevsehir Haci Bektas Veli University, Nevsehir, Turkey, tanselyazicioglu@gmail.com
ORCID:0000-0002-0946-2637

Halime Miray SUMER DODUR

Asst.Prof. Dr., Nevsehir Haci Bektas Veli University, Nevsehir, Turkey, miraysumer@gmail.com
ORCID:0000-0002-1470-8195

Received: 07.01.2021

Accepted: 25.05.2021

Published: 14.06.2021

ABSTRACT

The purpose of this study was to identify opinions of teachers working at a preschool who had and did not have children with special needs in their classrooms regarding a training program about IEP preparation and development. This study was planned as participatory research, which is one of the qualitative research methods. The participants are the principal, six preschool teachers and children with special needs in the research conducted in a kindergarten in Ankara. The first step of the implementation included the examination of IEPs of the children with special needs. IEP preparation and development education was carried out by the researcher as the second step of the implementation process. Semi-structured interview questions were prepared and opinions were taken to the school principal and the teachers on the effectiveness of the IEP training. In addition, IEPs prepared after training were checked. As a result of the research, it was observed that teachers developed and improved self-esteem as a result of IEP training. Finally, the teachers stated that they could have an appropriate purpose for children with special needs and had a positive effect on the social skills of the student. It is thought that the relevant undergraduate programs should be rearranged to educate teacher candidates. Teachers working in the elementary, middle, and high schools could be provided similar IEP trainings.

Keywords: Inclusive education, preschool teacher, teacher education.

INTRODUCTION

One of the important elements of inclusive education is undoubtedly teachers. Odom (2000) emphasizes that teachers play a fundamental role in successful and quality inclusive practices. When the teacher is active and she or he renews and enriches the instructional experiences in which she or he has been trained according to the expectations of the era, they increase the quality of education (Saracho, 1998). Professional development of teachers is essential to high standard student learning. Darling-Hammond et al. (2017) defined professional development as “the structured professional learning that results in changes in teacher practices and improvements in student learning outcomes.” Desimone (2011), suggests that the core features such as the content of education, active learning, coherence, duration, and collective participation must be a part of the professional development efforts. According to Desimone (2011), teachers who need to collectively and actively get involved in the process are not passive information receivers, but they should be the participants who focus on specific content to be learned. Professional development should not be one-time only, but it should extend over a period of time and “be consistent with other professional development, with their knowledge and beliefs, and with school, district, and state reforms and policies.” The training of teachers is critical in success of both the general and inclusive education (Royster et al., 2014). The need to meet different abilities requires teachers to have attitudes and skills to cause positive academic and social behavioral changes in students. Researchers suggest that teachers can lead to these changes by trusting their instructional activities, being enthusiastic about applying the changes, showing positive attitudes towards students with impairments, and exhibiting competences in necessary skills (Burstein et. al., 2004; Cawley et al., 2002; Rosenberg et al., 2011).

The competence of meeting the needs of students in inclusive classrooms requires knowledge as well as ability to prepare, develop, plan, and provide individualized education programs (IEPs) for students who receive special education services. Therefore, learning opportunities for all children will be maximized (Kratochwill et al., 2007). To meet the educational needs of children with special needs there is a need for IEPs. These programs are programs that are prepared regarding individual differences of the student with special needs (Martin et al., 2006). Avcioglu (2011) emphasizes that knowledge levels, equipment, and attitudes of teachers regarding preparing and implementing IEPs are important for providing education and support services that students need.

In Turkey the Special Education Decree-Law No. 573 of 1997 identified fundamental principles of special education and predicated developing individualized education plans for individuals with special needs and implementing by individualizing them. In 2006 Special Education Regulations of Ministry of National Education (MoNE) obligated that the educational institutions establish IEP development units and these units prepare IEPs for students with special needs. Therefore, teachers who are working at any type or degree of schools and have students with special needs in their classrooms are responsible for preparing and implementing IEPs. One of the schools which bear the responsibility of this is the preschools. In these schools, children with special needs are educated together with their typically developing peers and they utilize special education services

provided to them. Therefore, preschool teachers who are working at these schools and have a child with special needs in their classrooms must prepare and implement an IEP. According to Kargin (2007), the process of IEP preparation requires addressing special education and support services for individuals with special needs in a systematic and holistic manner. However, to form this holism and a system, each element in the system need to have detailed information about its own duties and responsibilities and implement all steps involved in the process. Bruns and Mogharberran (2009) emphasized that preschool teachers must know techniques and strategies of effective classroom management, teaching positive behaviors and increasing interaction between students as well as they must know needs regarding inclusive education, and they must have the skills to develop and evaluate IEPs.

When the literature is examined it can be seen that there are studies regarding teacher opinions about IEP preparation process (Cuhadar, 2006; Johns et al., 2002; Kucuker et al., 2002; Lee-Tarver, 2006; Lytle & Bordin, 2001; Nizamoglu, 2006; Okta, 2008; Tike, 2007; Yikmiş & Bahar, 2002) and studies which evaluate the quality of IEPs (Christle & Yell, 2010). The results of these studies show that teachers lack sufficient training and knowledge on how to prepare IEPs, and they also have time issues regarding preparing IEPs. The only study in the national literature to fill this deficiency was the study of İlik and Sari (2017). In their study, these researchers (İlik & Sari, 2017) examined the effects of an in-service program about training teachers who were working at inclusive elementary schools about IEP development on teacher competencies regarding IEP. Their findings showed that teachers had deficiencies in every step of the IEP development process and teachers in the experimental group who attended the in-service IEP development training program had statistically significant differences when compared to the teachers who did not attend the program. In this regard, IEP education provided to inclusive teachers bears importance. Since teachers lack knowledge about preparing IEPs in our country, and there is only one study which evaluated the effects of teacher training, as well as there are not any studies measuring the results of an IEP development training program given to teachers in the preschool where teachers work increase the importance of the current study. Therefore, the purpose of the study was to identify opinions of teachers working at a preschool who had and did not have children with special needs in their classrooms regarding a training program about IEP preparation and development. To attain this purpose, answers to the following questions were sought:

- 1-What are the opinions of teachers about the training they have received?
- 2-What are the opinions of teachers about the effects of the IEP training they have received on inclusive practices?

METHOD

The data of this study were collected in the 2018-2019 academic year. This study was planned as a participatory research, which is one of the qualitative research methods. Participatory research is a self-reflective research process which focuses on discovering and solving problems and increasing the quality of the services (McNiff, 1988; Wallerstein & Wallerstein, 1994). The fundamental structure of the participatory

research includes processes such as observation, reflection, developing a theory, and re-planning, and these processes are in the form of spiral planning (Mash & Meulenberg-Buskens, 2001; McNiff, 1988). All processes of the research require contribution of all the participants and identification of the problem by reciprocal cooperation. In other words, the processes predicate the planning of the research, data collection, interpretation of the data, intervention planning, evaluation of the intervention, and reevaluation of the problem at hand in the light of newly gathered information as a result of the action (Khanna, 1993; Macaulay et al., 1999; Mash, 2001; Reardon & Welsh, 1993; Schensul, 1999). Action research in educational organizations is conducted by individuals who are involved in the practice such as the principal, teacher, or education expert working at a school or in other organizations such individuals might be the personnel such as the engineer, manager, planner, or the human resources specialist (Yildirim & Simsek, 2013).

In action research, individuals who are involved in the process can conduct direct observations about the process of implementation in their natural settings; identify data collection methods which are appropriate for the process such as individual interviews, group interviews, or document analysis; and consider recollecting data in the light of the analysis of prior data in a flexible structure (Yildirim & Simsek, 2013).

Research Setting

The research was conducted at a preschool which is affiliated with Ministry of National Education located in a high socioeconomic region in Ankara, Turkey. To choose the school, firstly, the principals of two preschools were contacted personally, and the researchers asked whether the schools had inclusive classrooms. There were not any students with special needs in one of the preschools, however, in the other school there were three inclusive classrooms and each classroom included one student with special needs, yielding three students with special needs in total. The principal of the school which had inclusive classrooms accepted to participate in the study and she invited the researcher to the school. The researcher interviewed all the teachers in the school and teacher accepted to participate in the study. The school, where the research was conducted, have two floors, one is the ground and the other one is the first floor, and all the classrooms are in the ground floor. The ground floor also has the principal's office, clerical office, library, parent interview room, kitchen, restrooms, and classrooms. On the first floor there is a dining hall, kitchen, multi-purpose saloon, playroom, and boiler room. The school has five classrooms in total, three of them are inclusive. One of these classrooms includes three-year-old children, another one is for four-year-old children, and in two classrooms education is provided to five-year-old children. In the classroom of three-year-old children and in each of the two classrooms for five-year-old children there is one child with special needs. The school serves for half day, in the afternoon there is the kids club, which is optional. The personnel include one principal, six teachers, one clerk, two janitors, one cook, and one assistant cook. One of the teachers is temporarily designated at the school, since her actual place of duty is the district national education directorate, and she was designated to participate in the club activities. The research was conducted in the inclusive preschool classrooms.

Participants

The participants are the principal, preschool teachers, the researcher as the special education specialist, children with special needs, and validity/reliability committee members. Teachers who did not have children with special needs in their classrooms regarding a training program about IEP preparation was included because it is likely that they will have with special needs students in the future. The original names of the participants were altered according to the principle of confidentiality.

Preschool teacher Hale: Hale was a teacher with 23-year-old experience.

Preschool teacher Senay: Senay is a graduate of department of preschool education, and she had a 31-year-old teaching experience.

Preschool teacher Ayse: Ayse is a graduate of preschool education, and she had been teaching for the last seven years.

Student Sinan: Sinan was born in Ankara and he was six years old. Sinan had the diagnosis of autism spectrum disorder. His education period was extended for another year by the medical board report.

Student Ali: Ali was born in Ankara and he was six years old. Ali had the diagnosis of speech and language disorder. His education period was extended for another year by the medical board report.

Student Emre: Emre was born in Çorum and he was three years old. Emre had the diagnosis of speech and language disorder.

Principal Nermin: Nermin had a 17-year-old experience of education. She is a graduate of Home Economics Vocational School-Child Development and Education department. It was her fifth year in the management experience.

Preschool Teacher Fatma: Fatma had a 21-year professional experience.

Preschool Teacher Emine: Emine had a 10-year professional experience.

Preschool Teacher Zeynep: Zeynep had a 4-year professional experience.

Validity and Reliability Committee

The committee consisted of three faculty members. One of the faculty members in the committee has experience in qualitative research, whereas other two members have a doctoral degree in special education. Committee members have had the guidance role during the research process. The first researcher worked as a teacher and administrator in the Ministry of National Education for many years. He worked as a school principal for five years in a school for students with cerebral palsy.

Implementation Process

The first step of the implementation included the examination of IEPs of the children with special needs with the purpose of organization for IEP preparation and development training (December 17, 2018- December 19, 2018). Some of the information regarding IEPs are included in Table 1, 2, and 3.

Table 1. Individualized Education Program of Sinan who is One of the Children with Special Needs

IEP preparation date	October 22, 2018
Educational performance level of the student	His gross motor and fine motor skills should be supported. He engages in appropriate play following rules, he needs adult support. He should be supported in directing and focusing attention.
Long term goals	He performs skills regarding language development at the end of the academic year.
Short term objectives and criteria	Achievement 5: He uses language as a method of communication. Achievement 6: He develops vocabulary. Achievement 9: He exhibits phonological awareness. Achievement 10: He reads visual materials.

Table 2. Individualized Education Program of Ali who is One of the Children with Special Needs

IEP preparation date	October 22, 2018
Educational performance level of the student	Not included
Long term goals	He shows development in language.
Short term objective	Identifies voices. Uses vocals correctly. Uses Turkish correctly. Develops vocabulary. Is aware of phonology.
Behaviors	Tells the source of sounds. Uses the breath appropriately. Uses syntax rules correctly during speech. Asks the meanings of new words. Says the initial sound of words.

Table 3. Individualized Education Program of Ali who is One of the Children with Special Needs

IEP preparation date	October 22, 2018
Educational performance level of the student	Distinguishes sounds.
Long term goals	Develops language.
Short term objective	Distinguishes sounds. Uses voice correctly while talking. Uses Turkish correctly. Develops vocabulary. Is aware of phonology.
Behaviors	Tells the source of sounds. Uses breath correctly. Uses syntax rules correctly during speech. Asks the meanings of new words. Says the initial sounds of words.

After the process of examining IEPs, the researcher held a meeting with the principal and the teachers on December 21, 2018 for assessment and planning. In this meeting, the dates, time, and availability of the teachers for IEP development and improvement training. The dates were identified as Tuesday when teacher candidates were available from Hacettepe University, Department of Preschool Education, from 10 a.m. to 12

a.m., and Friday from 2 p.m. to 4 p.m. In the inclusive classrooms the researcher conducted a one-hour observations on Mondays, December 24, 2018; December 31, 2018; January 7, 2019; and January 14, 2019 for the implementation of the current individualized education programs. The observation notes and records were shared with the teachers during the lunch time, and the implementation and the contribution of these IEPs to the child with special needs were discussed. Thus, the process was intervened and at the same time a preliminary preparation was carried out for the IEP development and improvement education. The content of the education program was included determination of the educational performance of the child, how to write long-term and short-term goals, determination of support services, material preparation and evaluation.

On February 5, 2019 and February 8, 2019, IEP preparation and development education was carried out by the researcher as the second step of the implementation process. The school administrator and all the teachers working in the school attended the education. The school principal asked the teachers, who had students with special needs in their classrooms, to update their IEPs by February 18, 2019. The updated IEP content following IEP preparation and development education is presented in Table 4, Table 5 and Table 6.

Table 4. Individualized Education Program of Sinan who is One of the Children with Special Needs

IEP preparation date	February18, 2019
Educational performance level of the student	Sinan uses his creativity during free time drawing activities. He has excellent fine motor skills. His drawing is very good. But he cannot finalize a task on his own. He definitely requires adult support. Continuous external supervision is needed. He has started to follow instruction better than two years before. He expresses himself well but asks the task to be conducted immediately. From time to time he shows inconsistency. It is difficult for him to make cause and effect relationships. He has limitations in asking the questions of what, when, how, and why.
Long term goals	Completes a task without help. Uses language for communication.
Short term objectives and criteria	He fulfills his responsibility once the teacher asks on two of the three trials. When what he wants and the rules contradict, with the teacher’s warning he follows rules on two out of three trials. When he is asked a question, he answers in two out of three attempts. When visual materials are shown, he says the name of the visual material in two of the three attempts. When he is read a book, two out of three attempts he asks questions such as “What happened? When did it happen?”

Table 5. Individualized Education Program of Ali who is One of the Children with Special Needs

IEP preparation date	February 18, 2019
Educational performance level of the student	Ali has been attending our school for a year. In the direction of the in-class observations, Ali has been showing characteristics in psychomotor, social-emotional, and cognitive development areas similar to his peers. However, he has difficulty in pronouncing some sounds (R, K, and G). He has fluency problems in talking fluently with a varying time and period.
Long term goals	Talks in a fluent way.
Short term objectives and criteria	When asked, Ali pronounces “R” correctly during speech three out of four attempts.

When asked, Ali pronounces “K” correctly during speech three out of four attempts.
 When asked, Ali pronounces “G” correctly during speech three out of four attempts.
 When asked, Ali modifies his speech speed.

Table 6. Individualized Education Program of Emre who is One of the Children with Special Needs

IEP preparation date	February 18, 2019
Educational performance level of the student	Emre is at the expected level of motor activity for his age. Sometimes he needs support in tasks that require fine motor skills. He carries out tasks such as cutting, folding, pouring liquids from one container to another, 2 out of 4 times. His social emotional development is below the level expected from his peers. He has difficulty in joining group play, waiting for his turn, expressing his emotions and using words of courtesy. His cognitive level is at the expected level of his peers. He is successful 2 out of 4 times at singing a song, poem, or rhymes on his own; using adjectives, pronouns, and suffixes in his speech; asking questions such as who, why, and how; expressing his feelings verbally; using statements regarding places; listening to a story told, answering questions about the story; expressing the characteristics related to himself and his family; and starting and maintaining the speech. He has difficulty in tidying, and cleaning. He has difficulty in this during group activities. He is successful at this 3 out of 4 times.
Long term goals	Answers questions directed at him. Follows instructions when directed at him. Achieves fine motor skills.
Short term objectives and criteria	Emir answers the questions regarding chores three out of four times. Emir answers the questions regarding chores four out of four times. Emir, when asked follows the instructions three out of four times. Emir, when asked cuts independently two out of four times. Emir, when asked makes shapes with hands on remolding materials three out of four times.

Data Collection Tools

In the direction of the purpose of this research, semi-structured interview questions as well as demographical information form to gather information about teachers and students with special needs were prepared. Validity and reliability committee evaluated and approved the interview questions and demographical information form. The questions asked during the interviews with teachers and the principal are given below:

Questions asked to the preschool teachers who had students with special needs and received IEP training at the school.

1. Have you ever received training regarding IEP? If yes, what are your opinions about it?
2. What are your opinions about the individualized education program training you received at your school?
3. What are your opinions about the effects of the training you received on the program you prepared for the student with special needs?

Questions asked to the preschool teachers who did not have a student with special needs and received IEP training at the school.

Have you ever received training regarding IEPs? If yes, what are your opinions about it?

1. What are your opinions about the individualized education program training you received at your school?
2. What are your opinions about the effects of the training you received on the program if you are to prepare for a student with special needs?

Questions asked to the principal who received IEP training at the school?

1. What are your opinions about the individualized education program training you received at your school?
2. What are your opinions about the reflection of the training conducted at your school on inclusive practices at your school?

Data Collection and Analyses

The researcher went to the school on April 19, 2019 and met with the principal and the teachers working at the school where IEP preparation and development training was conducted, and date and time of the interviews about the training were decided. Information about the interviews are given in Table 7.

Table 7. Information About the Interviews

Interviewed Teacher	Data of Interview	Duration of Interview
Hale	April 28, 2019	6 minutes 41 seconds
Senay	April 28, 2019	7 minutes 57 seconds
Ayşe	April 28, 2019	14 minutes 41 seconds
Fatma	April 28, 2019	4 minutes 36 seconds
Emine	April 28, 2019	8 minutes 47 seconds
Zeynep	April 28, 2019	5 minutes 9 seconds
The principal	April 28, 2019	4 minutes 39 seconds

Data were analyzed by the content analysis, which is one of the qualitative analysis techniques. Data which were recorded by the first author by the voice recording program of the cell phone, were enumerated according to the order of the interviews without making any changes, and by giving a code name to each participant, interviews were transcribed. Validity and accuracy of the voice records were evaluated by the authors. Authors listened to one of the randomly selected voice records and they checked the accuracy of the transcriptions. The reliability was 100%.

Researchers analyzed the data by induction method in order to form themes from the data collected. Coding procedure was used during the data analysis. The researchers formed themes and sub-themes by grouping the data coded by the coding procedure. Afterwards, the researchers discussed and reached an agreement on the themes and sub-themes.

FINDINGS

Findings of this study are presented by taking into consideration the themes obtained from the analysis of the data obtained from the interviews conducted with the preschool teachers and the principal following the IEP training.

Opinions about the IEP training

Opinions about the IEP preparation and development training held at the school were addressed under two headings, namely “opinions about the IEP training received before” and “opinions about the current IEP training received at the school.” The related findings are presented in Table 8.

Table 8. Opinions About the Current IEP Training Received at The School

Opinions about IEP training	f
Opinions about the IEP training received before	
Special education course received during undergraduate education	4
Special education seminar during in-service training program	5
Opinions about the current IEP training received at the school	
Opinions about the differences of the training	6
Opinions about the sustainability of the training	4

When Table 8 is examined it can be seen that four of the participants received special education course during their undergraduate studies and five of them received special education seminar during an in-service education program. Six of the participants indicated opinions about the differences of the IEP training received at the school and four of them stated opinions about the sustainability of this training. For example, Hale expressed her opinions about the IEP training received before as *“We haven’t received any special training on IEP before. We haven’t received long term education either. We haven’t taken any courses during undergraduate years. We only had one special education course.”* Ayse indicated her ideas as *“I took this training during the special education course at the university before. But it was only procedural. I can’t say we went into details.”* Emine stated her ideas as *“We have received education about preparing individualized education programs in the scope of special education course at the university before.”* whereas Fatma pointed out as *“We have received special education course at the university.”*

For the difference of the IEP training received at the preschool, Hale expressed her opinions as *“We received special education course at the university for a semester. We didn’t receive a very well training on preparing IEPs at all. This was a great opportunity for us.”* whereas Senay indicated that *“I can’t say we received a thorough IEP training. The trainings I received were not very detailed. The training you presented us offered us opportunities for more detailed discussions about the questions we could ask face to face.”* The principal Nermin indicated her ideas about this issue as *“If you remember, once special education teachers came to all schools related to special education and they offered specific trainings. Individuals who didn’t have any knowledge about this topic tried to teach fundamental topics based on their knowledge gained in university. The IEP training you offered was very useful. We saw a lot of differences. After receiving your training, the plans*

were changed. When the new ones arrived, I observed that they were very different, totally specific to the child.”

About the sustainability of the IEP training received at the school Emine expressed her ideas as “I think every teacher should re-participate in this training in the scope of in-service education or activities such as teacher ateliers once in every two years or once a year, over and over again.” Senay indicated her opinions as “I wish you had come last year. Because there are new descriptions. There are things we never heard ten years ago or things we have very little knowledge about, there is dyslexia, sensory integration, and so forth. Teachers learn things about these by experience, by encountering. For example, if you had come last year, you would have helped me get to know my last year’s student.”

Effects of the training program on inclusive education

The effects of the IEP preparation and development training program given at the school are discussed under two headings as “effects on teachers” and “effects on students with special needs” and results are given in Table 9.

Table 9. Effects of The Training Program on Inclusive Education

Effects on teachers	f
Effects on teacher’s professional development	7
Building self-esteem	5
Effects on students with special needs	
Effects on the social skills of the student with special needs	3
Identification of needs according to the purpose	3

According to Table 9, all teachers (n=7) indicated that the training program affected their professional development, five of them stated that their self-esteem increased. All teachers who had a student with special needs in their classrooms (n=3) expressed that training program was effective on social skills of the student with special needs, and after the training program they were able to identify the needs of the student with special needs according to the purpose. For example, Hale indicated the effects of the training on professional development as “This short training we received has had us achieve many things. Before this we had talked a lot with you, held consultations. For example, I was implementing an IEP for my student with autism, however, that, indeed, had a lot of gaps. With this training I received I made necessary changes. Previously, I was applying individualized education, but it was a little insignificant. Now I am more conscious, more aware. I’ve already told you. We received a special education course at the university for a semester. We didn’t receive IEP preparation very well in that course. Therefore, when I started profession, I had great difficulty in IEP preparation. The visiting inspectors don’t examine IEPs much. If you have an IEP, that’s enough...” Senay expressed her opinions as “We had insufficiencies about preparing IEPs, we’ve eliminated them, thank you.I was stuck at preparing IEPs. Maybe I didn’t know what to do. We had prepared a very shallow program, as you remember.” whereas Fatma indicated that “I think the training was useful. If I say for myself, I’ve updated my information.” The principal Nermin indicated that “As you have seen, on this topic, none of the teachers in our school had enough information indeed. I have five staff teachers here, but none of them had enough

information about this topic. All of them were trying on their own, copying and pasting from internet, but none of the IEPs they prepared counted for the child. Because they didn't have any infrastructures, my teachers didn't know how to do it. They were preparing according to the information they gathered secondhand and on their own efforts.....”

Table 9 shows that the training program increased self-esteem of five teachers. For example, Hale indicated this as *“There were times that I gave up many things while dealing with my inclusive student. I was giving up whenever I couldn't reach Sinan. There were times I immediately threw in the towel. There were times I blamed myself. I was always telling you that. Now, I'm saying, no, I'm doing well.”* Ayse indicated her opinions on this issue as *“For the purpose of information that have been erased from the mind, I can say that I've had achievements. My self-esteem has increased about what I should pay attention to or what my criteria could be. I mean the information you've given is very great.”*

It can be seen in Table 9 that three of the teachers indicated that the training was effective on social skills of children with special needs whereas three of them stated that it was effective on identifying needs of students with special needs according to the purpose of the education. For example, Hale expressed her opinions on the effectiveness of the training on the student with special needs as *“Firstly, you began to observe us at the end of the first semester. From the end of the first semester, that last one month and include the second semester as well. I realized that I've started to move on more deliberately since the end of the first semester and the beginning of the second semester. And it has a great effect on Sinan. For example, that behavior change – you were stating as changing the behavior – I started to apply it with more consciously and Sinan is at a very different point now. His mom says, teacher, there has been an incredible change in the last month....”* Moreover, Hale continued that *“I can say that while we were working with Sinan before, we were not on a straight and shortcut way, rather we were on a circuitous way. Now, I reach the targets faster and by a shorter way. Then I can more easily affect other typical children. Other than that, for example, I was more compelled.”*

CONCLUSION and DISCUSSION

In this study, opinions of preschool teachers, who had a student with special needs and who did not have a student with special needs in their classrooms working at a preschool, about IEP preparation and development training were examined. In this regard the findings were gathered under two themes as a) opinions about IEP training, and b) effects of the training program on inclusive education. Findings are discussed below, respectively.

Opinions about IEP training

Opinions about the IEP Training Received Before (During Undergraduate Studies As A Special Education Course – During In-Service Education As Special Education Seminar)

Experiences of the participant preschool teachers were either during undergraduate studies as a special education course or after graduation during in-service education as a special education seminar. Teachers who

attended in-service education program indicated that this kind of programs did not meet their expectations, and the content of them were not sufficient or comprehensive for preparing IEPs. It is seen that the limited knowledge of the teachers participating in the research on inclusion is consistent with the study conducted by Sucuoglu et al. (2014). Ozaydin and Colak (2011) examined the opinions of preschool teachers about inclusive education and the in-service education program they participated about inclusive education. Their results showed that most teachers indicated they had an elective special education undergraduate course, or they attended a seminar in their provinces. Moreover, teachers indicated that they did not receive any detailed education about IEP preparation during neither their undergraduate studies nor in-service education programs, and they also stated that they had no knowledge about this topic. In our country, even though there is a compulsory course of "Special Education" in the undergraduate programs of teacher education, there aren't details about IEP in these programs. Similarly Praisner (2003), indicated that in this course general information about children with special needs and inclusion is provided to teacher candidates and details about IEP is not included. These findings are consistent with the opinions of the participant teachers of the current study.

Opinions about The IEP Training Received at the School (Opinions About The Differences Of The Training – Opinions About The Sustainability Of The Training)

Teachers' opinions that they felt insufficient and lacked information in preparing IEPs before the IEP training is an important finding. Teachers indicated that the IEPs they prepared for the students with special needs were inappropriate because they did not know how to do it. The fact that during the interview the principal stated that teachers were insufficient in this topic as well as the teachers obtained IEPs from the internet by copying and pasting before the training supported the findings related to this. Moreover, before the training, IEPs were examined and it was seen that teachers had not chosen goals appropriate for the student. As a result of the research conducted by Rakap (2015), it was concluded that the quality of IEPs prepared for students with special needs in preschool period was low. The findings are consistent with the results of the studies conducted with preschool teachers working in mainstreaming classes in the literature (Akalin et al., 2014; Ozaydin & Colak, 2011; Sucuoglu et al, 2014). The reason for that might be teachers did not receive sufficient information about IEPs during their undergraduate special education courses or in-service educations, and they did not receive any education for implementation. The results obtained from the interviews held with the teachers are consistent with the results of İlik and Sari's (2017) study. In their study, the teachers indicated that they did not write performance levels in the IEPs prepared for the student, they did not know how to choose goals and objectives, and they viewed this as a formality. In the international literature it is suggested that teachers have problems in identifying performance levels of their students and how to write them in IEPs (DeBettencourt & Howard, 2007; Werts et al., 2007).

During the preparation of the IEP that the teacher would prepare appropriate for the student must contain assessments of the student in all developmental and discipline areas, detailed information about the student, and then the IEP must contain goals and objectives identified in the direction of the student. When the IEPs

that had been prepared before the training in this study were examined it was seen that teachers had not prepared plans appropriate for the child with special needs due to lack of information according to their own statements. After the IEP training at the school, when the plans that the teachers prepared were examined it was seen that there were major differences in the plans when compared to the old plans. This finding is further supported by the fact that teachers indicated that IEPs that were re-prepared after the IEP training at the school were appropriate for the student and they were able to reach their goals in the plans. The results of the current study are consistent with the study of Ilik and Sari (2017) that showed that after the IEP training offered to participant teachers, they indicated that they had detailed information about how to prepare IEPs and what they might pay attention to. The study of Ruble, Dalrymple and McGrew (2010) showed that the training provided to the teachers about preparing IEPs for students with special needs increased the quality of IEPs to a great extent. As a result of the IEP training provided to the participant preschool teachers the interviews held with the participants showed that the teachers started to feel that they were a major part of the process and they started to realize their own responsibilities better. In other words, IEP training which included implementation was effective on making teachers gain necessary knowledge as well as skills.

Effects of The Training Program on Inclusive Education

Effects on Teachers (Effects On Teachers' Professional Development – Increasing Self-Esteem)

When the interviews with the teachers and the principal as well as the plans prepared after receiving IEP training are considered, favorable outcomes of the training are seen on teachers. The interviews showed that when the participant teachers prepared IEPs appropriate for the child with special needs, and they saw progress in the child's development, they became happy and their self-esteem also increased. Teachers had needs about what to pay attention to while preparing IEPs rather than theoretical information, however, once these needs are met, they were able to prepare appropriate IEPs. It is thought that when they feel desperate because they are not well equipped it leads to negative effects on the quality of education. When it is considered that in the current system only support for teachers include the in-service and provincial trainings, one of the important findings of this study is when these trainings arranged according to the problems that teachers encounter during IEP preparation, this might lead to success for teachers. In fact, in-service trainings in the literature have yielded positive effects on self-esteem of teachers (Camadan, 2012; Ilik & Sari, 2017; Ruble et al., 2010).

The finding of this study that suggested that participant teachers felt more qualitative after the IEP preparation training shows the importance of in-service training programs. In this context, since one of the most important factors that affect the success of inclusive practices is the teacher, it is thought to be necessary to provide planned and detailed supports to teachers and principals about IEP preparation. Studies in the literature have moved forward from detecting the current situation of inclusive preschool education to problem based and solution focused implementations.

Effects on Students with Special Needs (Effects on Social Skills of Students with Special Needs – Identification Of Needs According To The Purpose)

According to the interviews held with the participant teachers, another important finding was that IEPs that were prepared appropriately for the students led to achievements of the targets identified for the students, as well as to improvements in students' social skills. Before the training, IEPs that teachers prepared included high goals and measurable objectives for the students, but the students failed to achieve these goals and objectives. After the training, teachers identified realistic, reachable, and measurable goals and objectives in their IEPs. In this context it might be suggested that since motivation and courage of the students increased as they reached their goals and objectives, correspondingly their social skills are positively affected. Therefore, teachers need to pay attention to individual differences and performance of each child during IEP preparation.

RECOMMENDATIONS

When it is considered that inclusive education is compulsory in preschool period, the relevant undergraduate programs should be rearranged to educate teacher candidates to enable them in preparing IEPs in inclusive education settings. Moreover, IEP preparation education seminars should be provided to teachers working in inclusive classrooms by Ministry of National Education and universities. In order to generalize the findings of this study, research including broader samples could be conducted. Since it is a team work to prepare IEPs, these trainings could be given together with the team members of the IEP. This study is limited only inclusive classes of a school. Finally, teachers working in the elementary, middle, and high schools could be provided similar IEP trainings.

ETHICAL TEXT

The data of this study were collected in the 2018-2019 academic year. "In this article, the journal writing rules, publication principles, research and publication ethics, and journal ethical rules were followed. The responsibility belongs to the author (s) for any violations that may arise regarding the article. "

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: There is no conflict of interest between the authors. The contribution of firstauthor's to the article is 50% and the contribution of second author's to the article is 50%.

REFERENCES

- Akalin, S., Demir, Ş., Sucuoglu, B., Bakkaloglu, H. & Iscen, F. (2014). The needs of inclusive preschool teachers about inclusive practices. *Eurasian Journal of Educational Research*. 54: 39-60.
- Avcioglu, H. (2012). Guidance and Research Centers (GRC) Managers' Perceptions of Problems Encountered in the Identification, Placement -Follow up, Individualized Education Program (IEP) Development and Integration Practice. *Educational Sciences: Theory & Practice*.12 (3): 2009-2031.

- Bruns, A. D., & Mogharberran, C. C. (2009). The gap between beliefs and practices: early childhood practitioners' perceptions about inclusion. *Journal of Research in Childhood Education*. 21(3): 229-241.
- Burstein, N., Sears, S., Wilcoxon, A., Cabello, B., & Spagna, M. (2004). Moving toward inclusive practices. *Remedial and Special Education*. 25:104-116.
- Camadan, F. (2012). Determining primary school teachers' and primary school pre-service teachers' self-efficacy beliefs towards integrated education and IEP preparation. *Electronic Journal of Social Sciences*. 39:128–138.
- Cawley, J., Hayden, S., Cade, E., & Baker-Kroczyński, S. (2002). Including students with disabilities into the general education science curriculum. *Exceptional Children*. 68: 423-435.
- Christle, C. A., & Yell, M. L. (2010). Individualized education programs: Legal requirements and research findings. *Exceptionality*. 18(3): 109–123.
- Cuhadar, Y. (2006). *Determining the views of the form masters and the principals concerning the preparation, implementation, monitoring and evaluation of the IEP for the students that are subject to coalescence education in classes 1-5 of elementary education*. (Master thesis). Zonguldak Kara Elmas University, Social Sciences Institute, Zonguldak.
- Darling-Hammond, L., Hyler, M. E., & Gardner, M. (2017). *Effective teacher Professional development*. Learning Policy Institute.
- DeBettencourt L. U., & Howard, L. A. (2007). *The effective special education teacher: A practical guide for success*. Pearson Education.
- Desimone, L. M. (2011). A primer on effective professional development. *Phi Delta Kappan*. 92(6): 68-71.
- Eiserman, W. D., Shisler, L., & Healey, S. (1995). A community assessment of preschool providers' attitudes toward inclusion. *Journal of Early Intervention*. 19(2):149-167.
- Gal, E., Schreur, N., & Engel-Yeger, B. (2010). Inclusion of Children with Disabilities: Teachers' Attitudes and Requirements for Environmental Accommodations. *International Journal of Special Education*. 25(2): 89-99.
- İlik, Ş. Ş. & Sari, H. (2017). The training program for individualized education programs (ieps): Its effect on how inclusive education teachers perceive their competencies in devising IEPs. *Educational Sciences: Theory & Practice*. 17(5): 1547-1572.
- Johns, B., Crowley, P., & Guetzloe, E. (2002). Planning the IEP for students with emotional and behavioral disorders. *Focus on Exceptional Children*. 34(9): 1–12.
- Kargin, T. (2007). Educational evaluation and process of preparing individualized training program. *Ankara University Faculty of Educational Sciences Journal of Special Education*. 8(1): 1-13.
- Khanna, R. (1993). *Participatory action research (PAR) in women's health*. Paper presented September.
- Kern, L., Delaney, B., Clarke, S., Dunlap, G., & Childs, K. (2001). Improving the classroom behavior of students with emotional and behavioral disorders using individualized curricular modifications. *Journal of Emotional and Behavioral Disorders*. 9(4): 4239-4247.

- Kratochwill, T. R., Volpiansky, P., Clements, M. & Ball, C. (2007). Professional development in implementing and sustaining multi-tier prevention models: Implications for response to intervention. *School Psychology Review*. 36: 618-631.
- Kucuker, S., Kargin, T., & Akcamete, G. (2002). Improving the guidance and research centers personnels' opinions and perceptions of self efficacy about the act of special education. *Educational Sciences and Practice*. 1(1): 101–113.
- Lee-Tarver, A. (2006). Are individualized education plans a good thing? A survey of teachers perceptions of the utility of IEPs in regular education settings. *Journal of Instructional Psychology*. 33(4): 263–272.
- Lytle, R., & Bordin, J. (2001). Enhancing the IEP team, strategies for parents and professionals. *Teaching Exceptional Children*. 33(5): 40–44.
- Macaulay, A. C., Commanda, L. E., & Freeman, W. (1999). Participatory research maximises community and lay involvement. *BrMed*. 319: 774–778.
- McNiff, J. (1988). *Action research: Principles and practice*. Mac Millan Education Ltd.
- Mash, R. J., & Meulenberg-Buskens, I. (2001). 'Holding it lightly': the co-operative inquiry group: a method for developing educational materials. *MedEduc*. 35: 1108–1114.
- Martin, J. E., Van Dycke, J. L., Christensen, W. R., Greene, B. A., Gardner, J. E., & Lovett, D. L. (2006). Increasing student participation in IEP meetings: Establishing the self-directed IEP as an evidenced-based practice. *Exceptional Children*. 72(3): 299-316.
- Nizamoglu, N. (2006). The competencies of primary school teachers in integration practies. (Master Thesis). Social Science Institute, Abant İzzet Baysal University, Bolu.
- Odom, S. L. (2000). Preschool inclusion: What we know and where we go from here. *Topics in Early Childhood Special Education*: 20(1): 20-27.
- Okta, D. A. (2008). *Determining special education services provided to hearing impaired students attending mainstream classes and their teachers*. (Master Thesis). Anadolu University, Social Science Institute, Eskisehir.
- Ozaydin, L. & Colak, A. (2011). Views of preschool education teachers over mainstreaming education and over in-service education program of mainstreaming education at preschool education. *Journal of Education and Humanities*. 1(1): 189-226.
- Praisner, C. L. (2003). Attitudes of elementary school principals toward the inclusion of students with disabilities. *Exceptional Children*. 69: 135-145.
- Rakap, S. (2015). Quality of individualised education programme goals and objectives for preschool children with disabilities, *European Journal of Special Needs Education*. 30(2): 173-186, <https://doi.org/10.1080/08856257.2014.986909>
- Reardon, K., & Welsh, J. (1993). Participatory action research from inside: Community development practice in East St. Louis. *AmSociol*. 24: 69–92.
- Rosenberg, M., Westling, D., & McLeskey, J. (2011). *Special education for today's teachers* (2nd ed.). Prentice Hall.

- Royster, O., Reglin, G. L., & Losike-Sedimo, N. (2014). Inclusion professional development model and regular middle school educators. *The Journal of At-Risk Issues*, 18(1), 1-10.
- Rouse, M., & Florian, L. (2012). *Inclusive practice project: Final report*. Aberdeen, England: University of Aberdeen.
- Ruble, L. A., Dalrymple, N. J., & McGrew, J. H. (2010). The effects of consultation on individualized education program outcomes for young children with autism: The collaborative model for promoting competence and success. *Journal of Early Intervention*. 32: 286–301.
- Saracho, O. N. (1998). A Study of the Roles Early Childhood Teachers. *Early Childhood Education Journal*. 38: 43-56.
- Schensul, J. J. (1999). Organizing community research partnerships in the struggle against AIDS. *Health Educ Behav*. 26: 266–283.
- Sucuoglu, B., Bakkaloglu, H., Iscen Karasu, F., Demir, S., & Akalin, S. (2014). Preschool teachers' knowledge levels about inclusion. *Educational Sciences: Theory and Practice*. 14(4): 1477-1483.
- Tike, L. (2007). *Identifying class teachers?, school psychologists?, and guidance and research center staff?s attitudes towards the individualized education programs (IEP) preparation process and difficulties they may face during the process*. (Master Thesis). Ankara University, Education Science Institute, Ankara.
- Wallerstein, N., & Wallerstein E. (1994). Introduction to community empowerment, participatory education and health. *Health Educ Q.* 21:141–148.
- Werts, M. G., Culatta, R. A., & Tompkins, J. R. (2007). *Fundamentals of special education: What every teacher needs to know*. Pearson/Merrill Prentice Hall.
- Yikmiş, A., & Bahar, M. (2002). Determining the status of mainstreaming teachers' mainstreaming skills. *Journal of Abant İzzet Baysal University Faculty of Education*. 2(1): 85–95.
- Yildirim, A., & Simsek, H. (2013). *Qualitative research methods in the social sciences*. Seckin Yayincilik

OKUL ÖNCESİ KAYNAŞTIRMA SINIFLARINDA BİR EYLEM ARAŞTIRMASI: BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMI ÖRNEĞİ

öz

Bu araştırmada, bir anaokulunda görev yapan ve sınıfında kaynaştırma öğrencisi bulunan öğretmenler ile sınıfında kaynaştırma öğrencisi bulunmayan öğretmenlerin BEP hazırlama ve geliştirme eğitimine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden katılımcı eylem araştırması yaklaşımına dayalı olarak planlanan bir çalışmadır. Araştırmaya katılanlar okul müdürü, okul öncesi öğretmenleri, özel eğitim uzmanı olarak araştırmacı, kaynaştırma öğrencileri ve geçerlilik/güvenirlilik komitesi üyeleridir. Uygulama sürecinin ilk basamağında BEP hazırlama ve geliştirme eğitime hazırlık amacıyla kaynaştırma öğrencilerinin BEP'leri incelenmiştir. Uygulama sürecinin ikinci basamağında araştırmacı tarafından BEP hazırlama ve geliştirme eğitimi gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme soruları hazırlanmış ve BEP eğitiminin etkililiği konusunda okul müdürü ve öğretmenlerden görüş alınmıştır. Ayrıca eğitim sonrası hazırlanan BEP'ler kontrol edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin BEP eğitimi sonucunda kendilerini geliştirdikleri gözlemlenmiştir. Son olarak öğretmenler özel gereksinimli çocuklara uygun amaçların belirlenmesinin çocuğun sosyal becerileri üzerinde etkilerinin olduğunu belirtmişlerdir. Bu bağlamda öğretmen adaylarının yetiştirilmesi için ilgili lisans programlarının yeniden düzenlenmesi gerektiği düşünülmektedir. İlkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlere benzer BEP eğitimleri verilebilir.

Anahtar kelimeler: Kaynaştırma eğitimi, okul öncesi öğretmeni, öğretmen eğitimi

GİRİŞ

Kaynaştırma eğitiminin önemli unsurlarından birisi de hiç şüphesiz öğretmenlerdir. Odom (2000) başarılı ve nitelikli kaynaştırma uygulamalarında öğretmenlerin temel rol oynadığını vurgulamaktadır. Öğretmenin etkin öğretmen olması, kendi yetiştiği koşullardaki öğretim deneyimlerini çağın beklentilerine göre yenilemesi ve zenginleştirilmesi eğitimin niteliğini artırmaktadır (Saracho, 1998). Öğretmenlerin mesleki gelişimi, yüksek standartlarda öğrenci öğrenimini gerçekleştirebilmek açısından önemlidir. Darling-Hammond ve arkadaşları (2017) mesleki gelişimi “öğretmenlerin bilgi ve uygulamalarında değişiklikler ile öğrencilerin öğrenme sonuçlarında iyileştirmelere neden olan yapılandırılmış profesyonel öğrenme” olarak tanımlamıştır. Desimone (2011) eğitim içeriği, aktif öğrenme, tutarlılık, zaman ve ortak katılım gibi bazı temel özelliklerin etkili mesleki gelişim çabalarının bir parçası olması gerektiğini önermiştir. Desimone'a (2011, s.29) göre, sürece toplu ve aktif olarak katılması gereken öğretmenler yalnızca pasif bilgi alıcıları değil, aynı zamanda öğrenilecek belirli konu içeriğine odaklanan katılımcılar olmalıdırlar. Mesleki gelişim bir defalık bir olay olmamalı, zaman içinde yayılmalı ve “diğer mesleki gelişim, bilgi ve inançları ile okul, bölge, devlet reformları ve politikalarıyla tutarlı olmalıdır. Öğretmenlerin nasıl eğitildiği, hem genel eğitim hem de kaynaştırma eğitiminin başarısında önemli bir etmendir (Royster ve ark.). Farklı yeterlilikleri karşılama gereksinimi, öğretmenlerin öğrencilerde olumlu akademik ve sosyal davranış değişikliklerine yol açabilecek tutum ve becerilere sahip olmasını gerektirir. Araştırmacılar, öğretmenlerin öğretim etkinliklerine güvenerek, değişiklikleri uygulamaya istekli olarak, yetersizliği olan öğrencilere olumlu tutum sergileyerek ve gerekli becerilerde yetkinlikler sergileyerek bu değişiklikleri etkileyebileceğini öne sürmektedir (Burstein ve ark., 2004; Cawley ve ark.; Rosenberg ve ark., 2011).

Kaynaştırma sınıflardaki öğrencilerin gereksinimlerini karşılama yetkinliği, özel eğitim hizmetleri alan öğrenciler için bireyselleştirilmiş eğitim programlarını (BEP) planlama, geliştirme, planlama ve sunma yeteneği ile birlikte bilgi gerektirir. Böylece, tüm öğrenciler için öğrenme fırsatları en üst seviyeye çıkarılabilir (Kratochwill ve ark., 2007). Özel gereksinimli bireylerin eğitim gereksinimlerini karşılayabilmek için bireyselleştirilmiş eğitim programlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu programlar, özel gereksinimli öğrencinin bireysel farklılıklarına göre hazırlanan programlardır (Martin ve ark., 2006). Avciöglü'na (2011) göre BEP'in hazırlanması ve uygulanması konusunda öğretmenlerin bilgi düzeyleri, donanımları ve tutumları öğrencilerin gereksinim duydukları eğitim ve destek hizmetlerinin sunulmasında önem taşımaktadır.

Ülkemizde 1997 yılında yürürlüğe giren 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile özel eğitimin temel ilkeleri belirlenmiş ve özel eğitim gerektiren bireyler için bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirilmesi ve eğitim programlarının bireyselleştirilerek uygulanması esas altına alınmıştır. 2006 yılında çıkarılan Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği ile eğitim kurumlarında BEP geliştirme birimlerinin kurulması ve bu birimlerce özel gereksinimli öğrenciler için BEP hazırlanması zorunlu hale getirilmiştir. Dolayısıyla her tür ve derecedeki okul türünde görev yapan ve sınıflarında özel gereksinimli öğrencisi bulunan öğretmenler, BEP'in hazırlanmasından ve uygulanmasından sorumludurlar. Bu sorumluluğun taşındığı okul türlerinden birisi de okul öncesi eğitim kurumlarıdır. Bu kurumlarda özel gereksinimli çocuklar normal gelişim gösteren akranlarıyla birlikte eğitim alabilmekte ve kendilerine sunulan özel eğitim

hizmetlerinden yararlanabilmektedir. Dolayısıyla bu kurumlarda görev yapan okul öncesi öğretmenleri kaynaştırma öğrencisi olması durumunda BEP hazırlamak ve uygulamak zorundadırlar. Kargın'a göre (2007) BEP hazırlama süreci, özel gereksinimli bireylere sunulacak özel eğitim ve destek hizmetlerin bir sistem ve bütünlük içinde ele alınmasını gerektirir. Ancak bu bütünlüğün ve sistemin oluşabilmesi için sistemde yer alan her elemanın kendi görev ve sorumlulukları hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olması, sürece ilişkin basamakların gereğini yerine getirmesi gerekmektedir. Bruns ve Mogharberran (2009) okul öncesi öğretmenlerinin etkili sınıf yönetimi, olumlu davranış öğretimi için davranış stratejileri geliştirme becerileri ile birlikte, kaynaştırma eğitimine ilişkin ihtiyaçları ve öğrenciler arasındaki etkileşimi artırmaya yönelik uygun strateji ve müdahale tekniklerini bilme, bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme ve bu programı değerlendirme becerilerine sahip olmaları gerektiğini vurgulamışlardır.

Alanyazın incelendiğinde, BEP hazırlama sürecine yönelik öğretmen görüşlerinin belirlendiği çalışmalar ile (Çuhadar, 2006; Johns ve ark., 2002; Küçüker ve ark., 2002; Lee-Tarver, 2006; Lytle ve Bordin, 2000; Nizamoğlu, 2006; Okta, 2008; Tike, 2007; Yıkılmış ve Bahar, 2002) BEP'lerin niteliklerinin değerlendirildiği (Christle ve Yell, 2010) çalışmaların olduğu görülmektedir. Bu çalışmaların sonuçları öğretmenlerin BEP hazırlamada bilgi eksikliklerinin olduğunu, BEP hazırlama konusunda zaman sorunu yaşadıklarını ve yeterli eğitimi almadıklarını göstermiştir. Bu eksiklikleri gidermeyi amaçlayan tek çalışma ise İlik ve Sarı (2017) tarafından yapılmıştır. İlik ve Sarı (2017) yaptıkları çalışmada hizmetiçi BEP geliştirme eğitim programı eğitiminin ilkokullarda görev yapan kaynaştırma öğretmenlerinin BEP'e ilişkin yeterliliklerini nasıl etkilediğini araştırmışlardır. Araştırma sonuçları öğretmenlerin BEP geliştirme sürecinin her aşamasında eksikliklerinin olduğunu, hizmetiçi BEP geliştirme eğitim programı eğitimi sonucunda deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğunu ortaya koymuştur. Bu açıdan bakıldığında kaynaştırma öğretmenlerine verilen BEP eğitimleri önem taşımaktadır. Dolayısıyla ülkemizde BEP hazırlama konusunda öğretmenlerin bilgi eksikliklerinin olması, bu konuda öğretmen eğitiminin etkilerini ölçen tek bir çalışmanın yapılmış olması, ayrıca okul öncesi öğretmenlerine görev yaptıkları okulda verilen BEP geliştirme eğitim programının sonuçlarını ölçen bir çalışmanın yapılmamış olması bu araştırmanın önemini arttırmaktadır. Bu nedenle bu araştırmada, bir anaokulunda görev yapan ve sınıfta kaynaştırma öğrencisi bulunan öğretmenler ile sınıfta kaynaştırma öğrencisi bulunmayan öğretmenlerin BEP hazırlama ve geliştirme eğitimine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1- Öğretmenlerin aldıkları BEP eğitimine ilişkin görüşleri nelerdir?
- 2- Öğretmenlerin aldıkları BEP eğitiminin kaynaştırma uygulamalarına yansımalarına ilişkin görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Bu araştırmanın verileri 2018-2019 eğitim-öğretim yılında toplanmıştır. Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden katılımcı eylem araştırması (participatory research) yaklaşımına dayalı olarak planlanan bir çalışmadır. Katılımcı eylem araştırması, problemleri keşfetmeye ve çözmeye, hizmetlerin niteliğini iyileştirmeye odaklanan kendini yansıtıcı bir araştırma sürecidir (McNiff, 1988; Wallerstein ve Wallerstein, 1994). Katılımcı

eylem araştırmasının temel yapısını gözlemek, yansıtmak, teori geliştirmek ve yeniden planlamak gibi süreçler oluşturur ve bu süreçler sarmal bir planlama şeklindedir. (McNiff, 1988; Mash, Meulenberg-Buskens, 2001). Araştırmanın tüm süreçleri katılımcıların tamamının katılımını ve karşılıklı işbirliği ile sorunun tanımlanmasını gerektirir. Başka bir ifadeyle araştırmanın planlanması, verilerin toplanması, verilerin yorumlanması, müdahalenin planlanması, müdahalenin değerlendirilmesi ve uygulanan eylemden elde edilen yeni bilgiler ışığında sorunun yeniden değerlendirilmesi gerekir (Khanna, 1993; Macaulay, Commanda ve Freeman, 1999; Mash, 2001; Reardon ve Welsh, 1993; Schensul, 1999). Eğitim örgütlerinde eylem araştırması; bir okulda çalışan yönetici, öğretmen, eğitim uzmanı veya diğer tür kuruluşlarda çalışan mühendis, yönetici, planlamacı, insan kaynakları uzmanı gibi bizzat uygulamanın içinde olan kişiler tarafından uygulanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, 333).

Eylem araştırmalarında, uygulama içinde yer alan bireyler kendi doğal ortamları içinde uygulama sürecini doğrudan gözleyebilme ve bireysel görüşme, grup görüşmeleri, doküman analizi gibi sürece uygun veri toplama yöntemleri belirleyebilme ve toplanan verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan bulgulara göre yeniden veri toplama gibi kararları esnek bir yapı içinde alabilme olanağına sahiptirler (Yıldırım ve Şimşek, 2013, 333).

Araştırmanın Gerçekleştirildiği Yer

Araştırmanın gerçekleştirildiği okul Ankara ilinde yüksek sosyoekonomik düzeyde bir bölgede bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir anaokuludur. Okulun seçimi için öncelikle bölgede bulunan iki anaokulu müdürü ile yüz yüze görüşülmüş ve kaynaştırma sınıflarının olup olmadığı sorulmuştur. Bir okulda hiç kaynaştırma öğrencisi bulunmazken, diğer okulda üç kaynaştırma sınıfının ve her sınıfta birer kaynaştırma öğrencisi olmak üzere toplam üç kaynaştırma öğrencisinin olduğu öğrenilmiştir. Kaynaştırma sınıfları olan okul yöneticisi çalışmaya katılmayı kabul etmiş ve araştırmacıyı okula davet etmiştir. Okuldaki tüm öğretmenlerle görüşülmüş ve öğretmenler çalışmaya katılmayı kabul etmişlerdir. Okul giriş ve zemin kat olmak üzere iki kattan oluşmakta ve sınıfların tamamı giriş katında bulunmaktadır. Giriş katında ayrıca müdür odası, memur çalışma odası, kütüphane, veli görüşme odası, mutfak, lavabolar ve sınıflar bulunmaktadır. Zemin katında ise yemekhane, mutfak, çok amaçlı salon ve oyun odaları ile kazan dairesi bulunmaktadır. Toplam beş sınıfı olan okulun üç sınıfında kaynaştırma eğitimi yapılmaktadır. Bu sınıfların birinde üç yaş, birinde dört yaş, ikisinde beş yaş öğrenci grubuna eğitim verilmektedir. Beş yaş gruplarında birer kaynaştırma öğrencisi, üç yaş grubunda ise bir kaynaştırma öğrencisi öğrenim görmektedir. Okul yarım gün olup, öğleden sonra ise isteğe bağlı çocuk kulübü çalışmaları yapılmaktadır. Okulda bir müdür, altı öğretmen, bir memur, iki temizlik görevlisi, bir aşçı ve bir aşçı yardımcısı görev yapmaktadır. Öğretmenlerden birisi ilçe milli eğitim müdürlüğü kadrosunda olup okulda geçici görevle çalışmakta ve kulüp çalışmalarında görev almaktadır. Araştırma, kaynaştırma sınıflarında gerçekleştirilmiştir.

Araştırmaya katılanlar okul müdürü, okul öncesi öğretmenleri, özel eğitim uzmanı olarak araştırmacı, kaynaştırma öğrencileri ve geçerlilik/güvenirlilik komitesi üyeleridir. Katılımcıların isimleri gizlilik ilkesi gereğince değiştirilmiştir.

Okul öncesi öğretmeni Hale Hanım: Hale öğretmen 23 yıllık öğretmenlik deneyimine sahiptir. Çocuk gelişimi ve ev ekonomisi eğitimi bölümü mezunudur. Bu okulda dört yıldır görev yapmaktadır. Sınıfında biri kaynaştırma öğrencisi olmak üzere toplam 16 öğrenci bulunmaktadır. Öğrencilerin altısı erkek, 10 'u kızdır. Hale Hanım 2008 yılında özel eğitim ve 2016 yılında ise özel eğitim hizmetleri semineri almıştır.

Okul öncesi öğretmeni Şenay Hanım: Şenay Hanım, okul öncesi öğretmenliği mezunudur ve öğretmenlikteki hizmet süresi 31 yıldır. Şenay Hanım bu okulda dokuz yıldır görev yapmaktadır. Sınıfında biri kaynaştırma öğrencisi olmak üzere toplam 13 öğrencisi bulunmaktadır. Öğrencilerin sekizi erkek, beşi kızdır. Şenay Hanım 2005 yılında özel eğitim hizmetlerini geliştirme ve yaygınlaştırma semineri, 2008 yılında özel eğitim semineri ve 2016 yılında ise özel eğitim hizmetleri semineri almıştır.

Okul öncesi öğretmeni Ayşe Hanım: Ayşe Hanım, okul öncesi öğretmenliği mezunudur ve öğretmenlikteki hizmet süresi yedi yıldır. Ayşe Hanım bu okulda bir yıldır görev yapmaktadır. Sınıfında biri kaynaştırma öğrencisi olmak üzere toplam 20 öğrenci bulunmaktadır. Öğrencilerin 10'u erkek, 10'u kızdır. Ayşe Hanım herhangi bir özel eğitim semineri almamıştır.

Öğrenci Sinan: Sinan, Ankara doğumlu ve altı yaşındadır. Sinan'ın otizm tanısı bulunmaktadır. Öğrencinin devam ettiği sınıfta 16 öğrenci bulunmaktadır. Sinan eğitimine beş yaş grubunda devam etmektedir. Eğitim süresi sağlık kurulu raporuyla bir yıl uzatılmıştır.

Öğrenci Ali: Ali, Ankara doğumlu ve altı yaşındadır. Ali'nin dil ve konuşma güçlüğü tanısı bulunmaktadır. Öğrencinin devam ettiği sınıfta 13 öğrenci bulunmaktadır. Ali eğitimine beş yaş grubunda devam etmektedir. Eğitim süresi sağlık kurulu raporuyla bir yıl uzatılmıştır.

Öğrenci Emre: Emre Çorum doğumlu ve üç yaşındadır. Emre'nin dil ve konuşma güçlüğü tanısı bulunmaktadır. Emre'nin devam ettiği sınıfta 20 öğrenci bulunmaktadır. Emre eğitimine üç yaş grubunda devam etmektedir.

Okul müdürü Nermin Hanım: Nermin Hanım 17 yıllık mesleki deneyime sahiptir. Ev ekonomisi Yüksekokulu-Çocuk gelişimi ve eğitimi bölümü mezunudur. Yöneticilikteki mesleki deneyimi beş yıldır. Bu okulda iki yıldır okul müdürü olarak görev yapmaktadır. 2008 yılında özel eğitim semineri, 2016 yılında ise özel eğitim hizmetleri semineri almıştır.

Okul öncesi öğretmeni Fatma Hanım: Fatma Hanım, 21 yıllık mesleki deneyime sahiptir. Bu okulda yedi yıldır görev yapmaktadır. Çocuk gelişimi ve eğitimi bölümü mezunudur. Sınıfında 15 öğrenci bulunmaktadır.

Okul öncesi öğretmeni Emine Hanım: Emine Hanım, 10 yıllık mesleki deneyime sahiptir. Bu okulda dört yıldır görev yapmaktadır. Okul öncesi öğretmenliği bölümü mezunudur. Sınıfında 18 öğrenci bulunmaktadır.

Okul öncesi öğretmen Zeynep Hanım: Zeynep Hanım, dört yıllık mesleki deneyime sahiptir. Okul öncesi öğretmenliği bölümü mezunudur. Kadrosu ilçe milli eğitim müdürlüğündedir. Bu okulda görevlendirme olarak çalışmaktadır. Kulüp çalışmalarında görev almaktadır.

Geçerlilik ve Güvenirlilik Komitesi:**Uygulama Süreci**

Uygulama sürecinin ilk basamağında BEP hazırlama ve geliştirme eğitimine hazırlık amacıyla kaynaştırma öğrencilerinin BEP'leri incelenmiştir (17 Aralık 2018-19 Aralık 2018). BEP'lere ilişkin bazı bilgiler Tablo 1, Tablo 2 ve Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 1. Kaynaştırma Öğrencisi Sinan'a İlişkin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı

BEP hazırlama tarihi	22 Ekim 2018
Öğrencinin eğitsel performans düzeyi	Büyük kas ve küçük gelişim desteklenmelidir. Arkadaşları ile uyumlu kurallara uygun oyunlara katılmakta yetişkin desteğine ihtiyaç duymaktadır. Dikkatini toplamada ve yoğunlaştırmada desteklenmelidir.
Uzun Dönemli Amaçlar	Öğrenci yılsonunda dil gelişimi ile ilgili becerileri yerine getirir.
Uzun dönemli hedefler ve ölçütler	Kazanım 5: Dili iletişim amacıyla kullanır. Kazanım 6: Sözcük dağarcığını geliştirir. Kazanım 9: Ses bilgisi farkındalığı gösterir. Kazanım 10: Görsel materyalleri okur

Tablo 2. Kaynaştırma Öğrencisi Ali'ye İlişkin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı

BEP hazırlama tarihi	22 Ekim 2018
Öğrencinin eğitsel performans düzeyi	Yok
Uzun Dönemli Amaçlar	Dil gelişim gösterir
Kısa dönemli amaç	Sesleri ayırt eder Konuşurken sesini doğru kullanır Türkçeyi doğru kullanır. Sözcük dağarcığını geliştirir. Ses bilgisinin farkında olur
Davranışlar	Sesin kaynağını söyler Nefesini doğru kullanır Konuşmalarında söz dizimi kurallarını doğru olarak kullanır. Yeni sözcüklerin anlamlarını sorar Sözcüklerin başlangıç seslerini söyler

Tablo 3. Kaynaştırma Öğrencisi Emre'ye İlişkin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı

BEP hazırlama tarihi	22 Ekim 2018
Öğrencinin eğitsel performans düzeyi	Sesleri ayırt eder
Uzun Dönemli Amaçlar	Dil gelişimi gösterir.
Kısa dönemli amaç	Sesleri ayırt eder Konuşurken sesini doğru kullanır Türkçeyi doğru kullanır. Sözcük dağarcığını geliştirir. Ses bilgisinin farkında olur

Davranışlar

Sesin kaynağını söyler
Nefesini doğru kullanır
Konuşmalarında söz dizimi kurallarını doğru olarak kullanır.
Yeni sözcüklerin anlamlarını sorar
Sözcüklerin başlangıç seslerini söyler

BEP inceleme sürecinden sonra araştırmacı ile okul yöneticisi ve öğretmenler 21 Aralık 2018 tarihinde değerlendirme ve planlama toplantısı yapmışlardır. Toplantıda BEP hazırlama ve geliştirme eğitiminin verileceği tarihler, süresi ve öğretmenlerin müsaitlik durumları belirlenmiştir. Eğitimlerin ikinci dönemin ilk haftası, Hacettepe Üniversitesi Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü stajyer öğretmen adaylarının geldiği gün olan salı günü saat 10.00-12.00 arası ve cuma günü saat 14.00-16.00 arası yapılması kararlaştırılmıştır. Araştırmacı 24 Aralık 2018, 31 Aralık 2018, 7 Ocak 2019 ve 14 Ocak 2019 tarihlerine rastlayan pazartesi günleri kaynaştırma sınıflarına girerek mevcut bireyselleştirilmiş eğitim programlarının uygulamalara yansımaya ilişkin birer saatlik gözlem yapmıştır. Gözlem kayıtları ve alınan notlar öğlen yemek saatlerinde öğretmenlerle paylaşılmış, mevcut BEP'lerin sınıfta uygulanabilme ve kaynaştırma öğrencilerine katkısı tartışılmıştır. Böylece sürece müdahale edilmiş, aynı zamanda BEP hazırlama ve geliştirme eğitimi için ön hazırlık çalışması gerçekleştirilmiştir.

Uygulama sürecinin ikinci basamağında 5 Şubat 2019 ve 8 Şubat 2019 tarihlerinde araştırmacı tarafından BEP hazırlama ve geliştirme eğitimi gerçekleştirilmiştir. Eğitime okul yöneticisi ve okulda görev yapan tüm öğretmenler katılmışlardır. Okul müdürü kaynaştırma öğrencisi olan öğretmenlerin öğrencilerin BEP'lerini 18 Şubat 2019 tarihine kadar güncellemelerini istemiştir. BEP hazırlama ve geliştirme eğitimi sonrasında güncellenen BEP içeriği Tablo 4, Tablo 5 ve Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 4. Kaynaştırma öğrencisi Sinan'a ilişkin bireyselleştirilmiş eğitim programı

BEP hazırlama tarihi	18 Şubat 2019
Öğrencinin eğitsel performans düzeyi	Sinan serbest resim etkinliklerinde yaratıcılığını kullanır. İnce motor becerileri çok iyidir. Boyaması çok iyidir. Ancak tek başına bir işi sonuçlandıramamaktadır. Mutlaka yetişkin desteği ister. Sürekli dış denetim gerekir. Yönergeleri iki sene öncesine göre daha iyi almaktadır. Kendini iyi ifade eder ama işin hemen olmasını ister. Zaman zaman uyumsuzluklar göstermektedir. Neden-sonuç ilişkilerini kurmakta zorlanır. Ne, ne zaman, nasıl, niçin soruların sormakta sınırlılıkları vardır.
Uzun Dönemli Amaçlar	Yardımsız olarak başladığı bir işi bitirir. Dili iletişim amacıyla kullanır.
Kısa dönemli hedefler	Üstlendiği sorumluluğu öğretmenin istemesi üzerine üç denemenin ikisinde yerine getirir. İstekleri ile kurallar çeliştiğinde öğretmenin uyarısı ile üç denemenin ikisinde kurallara uyar. Kendisine soru sorulduğunda üç denemenin ikisinde cevap verir. Kendisine görsel materyaller gösterildiğinde üç denemenin ikisinde görsel materyallerin adını söyler. Kendisine kitap okunduğunda üç denemenin ikisinde Ne oldu? Ne zaman oldu? soruları içeren sorular sorar.

Tablo 5. Kaynaştırma Öğrencisi Ali'ye İlişkin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı

BEP hazırlama tarihi	18 Şubat 2019
Öğrencinin eğitsel performans düzeyi	Ali okulumuza bir yıldır devam eden bir öğrencidir. Sınıf içi yapılan gözlemler doğrultusunda Ali psiko-motor, sosyal- duygusal ve bilişsel gelişim alanlarında yaşlıları ile aynı özellikleri göstermektedir. Ancak bazı seslerin telaffuzunda (R,K, G) zorlanmaktadır. Akıcı konuşmada değişken zaman ve aralıklarla akıcılık problemleri yaşamaktadır.
Uzun dönemli amaçlar	Konuşmalarını akıcı bir şekilde ifade eder
Kısa dönemli hedefler	Ali kendisinden istendiğinde konuşmalarında dört denemenin üçünde "R" sesini doğru telaffuz eder. Ali kendisinden istendiğinde konuşmalarında dört denemenin üçünde "K" sesini doğru telaffuz eder. Ali kendisinden istendiğinde konuşmalarında dört denemenin üçünde "G" sesini doğru telaffuz eder. Ayaz kendisinden istendiğinde konuşma hızını ayarlayarak konuşur.

Tablo 6. Kaynaştırma ÖĞRENCİSİ Emre'ye İlişkin Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı

BEP hazırlama tarihi	18 Şubat 2019
Öğrencinin eğitsel performans düzeyi	Emre küçük motor hareketlerinde yaşından beklenen düzeydedir. İnce motor becerisi gerektiren işlerde bazen desteğe ihtiyaç duymaktadır. Kesme, katlama, sıvıları bir kaptan başka bir kaba boşaltma gibi işleri 2/4 oranında yapar. Sosyal duygusal gelişimi yaşlılarından beklenen düzeyin altındadır. Grup oyunlarına katılmada, sırasını beklemede, yönergeleri uygulamada, duygularını ifade etmede ve nezaket sözcüklerini kullanmada zorlanır. Bilişsel düzeyi yaşlılarından beklenen düzeydedir. Kendi kendine şarkı, şiir, tekerleme söylemede, konuşmalarında sıfat, zamir ve ekleri kullanmada, neden, nasıl kim gibi sorular sormada, duygularını sözel olarak ifade etmede, yer bildiren ifadeleri kullanmada, anlatılan bir hikayeyi dinlemede, hikaye ile ilgili sorulara cevap vermede, kendisi ve ailesi ile ilgili özellikleri ifade etmede, konuşmayı başlatma ve sürdürmede 2/4 oranında başarılıdır. Toplanma, temizlik hareketlerine katılmada zorlanır. Bu yönde grupta birlikte hareket etmede zorlanır. Bu alanda ¾ oranında başarılıdır.
Uzun Dönemli Amaçlar	Kendisine soru sorulduğunda cevap verir. Kendisine verilen yönergeler uyar.
Kısa dönemli hedefler	İnce motor beceriler kazanır. Emir, yaptığı günlük işlerle ilgili kendisine soru sorulduğunda dört denemenin üçünde cevap verir. Emir, yaptığı günlük işlerle ilgili kendisine soru sorulduğunda dört denemenin dördünde cevap verir. Emir, kendisinden istendiğinde verilen yönergelerin ¾ ünü yerine getirir. Emir kendisinden istendiğinde dört denemenin ikisinde bağımsız olarak kesme yapar. Emir kendisinden istendiğinde yoğurma materyallerine dört denemenin üçünde elleriyle şekil verir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın amacı doğrultusunda yarı yapılandırılmış görüşme soruları, öğretmenlerin ve kaynaştırma öğrencilerinin bilgilerini elde etmek amacıyla demografik bilgi formu hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme soruları ve demografik bilgi formunun uygunluğu geçerlilik ve güvenilirlik komitesine sunulmuş ve komitenin onayı alınmıştır. Görüşmeler esnasında öğretmenlere ve okul müdürüne sorulan sorular aşağıda verilmiştir:

Okulda verilen BEP eğitimini alan ve kaynaştırma öğrencisi olan anaokulu öğretmenlerine sorulan sorular

1. Okulunuzda aldığınız bireyselleştirilmiş eğitim programı eğitimine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
2. Aldığınız eğitimin kaynaştırma öğrencisi için hazırladığınız program üzerindeki etkileri hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Okulda verilen BEP eğitimini alan ancak kaynaştırma öğrencisi olmayan anaokulu öğretmenlerine sorulan sorular

1. Okulunuzda aldığınız bireyselleştirilmiş eğitim programı eğitimine ilişkin görüşleriniz nelerdir?
2. Okulunuzda aldığınız BEP eğitiminin kaynaştırma öğrenciniz olması durumunda hazırlayacağınız eğitim programına etkisine ilişkin görüşleriniz nelerdir?

Okulda verilen BEP eğitimini alan okul müdürüne sorulan sorular

1. Okulunuzda verilen BEP eğitime ilişkin görüşleriniz nelerdir?
2. Okulunuzda verilen BEP eğitiminin okulunuzdaki kaynaştırma eğitimi uygulamalarına yansımaya ilişkin görüşleriniz nelerdir?

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmacı 19 Nisan 2019 tarihinde BEP hazırlama ve geliştirme eğitiminin verildiği okula giderek okul yöneticisi ve öğretmenlerle görüşerek, eğitime ilişkin görüşmelerin yapılacağı gün ve saati belirlemiştir. Yapılan görüşmelere ait bilgiler Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Görüşmelere Ait Bilgiler

Görüşülen Öğretmen	Görüşme Tarihi	Görüşme Süresi
Hale öğretmen	28 Nisan 2019	6 dakika 41 saniye
Şenay öğretmen	28 Nisan 2019	7 dakika 57 saniye
Ayşe öğretmen	28 Nisan 2019	14 dakika 41 saniye
Fatma öğretmen	28 Nisan 2019	4 dakika 36 saniye
Emine öğretmen	28 Nisan 2019	8 dakika 47 saniye
Zeynep öğretmen	28 Nisan 2019	5 dakika 9 saniye
Okul müdürü	28 Nisan 2019	4 dakika 39 saniye

Tablo 7 incelendiğinde öğretmenler ve okul müdürü ile yapılan görüşmelerin tamamının 28 Nisan 2019 tarihinde gerçekleştirildiği görülmektedir. Görüşme sürelerine bakıldığında en fazla görüşme süresinin 14 dakika 41 saniye ile Ayşe öğretmenle, en az görüşme süresinin ise 4 dakika 36 saniye ile Fatma öğretmenle yapıldığı görülmektedir.

Öğretmenlerle yapılan görüşmeler veli görüşme odasında, okul müdürü ile yapılan görüşme ise okul müdürünün makam odasında gerçekleştirilmiştir. Katılımcılarla yapılan görüşmeler cep telefonunun sesli notlar kayıt programı ile kaydedilmiştir. Görüşmelerden toplam....sayfalık veri elde edilmiştir.

Veriler, nitel veri analiz tekniklerinden içerik analizi ile analiz edilmiştir. Cep telefonunun sesli notlar kayıt programı ile birinci yazar tarafından kayıt edilen veriler, ikinci yazar tarafından hiçbir değişiklik yapılmaksızın görüşmelerin yapılış sırasına göre numaralandırılmış ve görüşülen katılımcılara kod isim verilerek çevriyazıya dönüştürülmüştür. Ses kayıtlarının dökümünün doğruluğu ve geçerliliği yazarlar tarafından gerçekleştirilmiştir. Yazarlar rastgele seçtikleri birer ses kaydını dinlemiş ve dökümlerin doğruluğunu kontrol etmişlerdir. Bu süreçte % 100 oranında bir güvenilirlik elde edilmiştir.

BULGULAR

Araştırmadan elde edilen bulgular, kendileriyle görüşme yapılan okul öncesi öğretmenleri ve okul müdürü ile BEP eğitiminden sonra gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen verilerin analizi sonucu ortaya çıkan temalar dikkate alınarak sunulmuştur.

BEP eğitimine ilişkin görüşler

Okulda verilen BEP hazırlama ve geliştirme eğitimine ilişkin görüşler daha önce alınan BEP eğitimine ilişkin görüşler ve okulda alınan BEP eğitimine ilişkin görüşler olmak üzere iki başlık altında ele alınmış ve Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8. Okuldaki BEP Eğitimine İlişkin Görüşler

BEP eğitimine ilişkin görüşler	f
Daha önce alınan BEP eğitime ilişkin görüşler	
Lisans programında özel eğitim dersi alanlar	4
Hizmetiçi eğitim programında özel eğitim semineri alanlar	5
Okulda alınan BEP eğitimine ilişkin görüşler	
Eğitimin farklılığına ilişkin görüşler	6
Eğitimin sürdürülebilirliğine ilişkin görüşler	4

Tablo 8’e bakıldığında katılımcıların dördünün lisans programında özel eğitim dersi, beşinin ise hizmetiçi eğitim programında özel eğitim semineri aldığı görülmektedir. Katılımcıların altısının okulda alınan BEP eğitiminin farklılığına ilişkin, dördünün ise eğitimin sürdürülebilirliğine ilişkin görüş belirttikleri görülmektedir. Örneğin Öğretmen Hale Hanım daha önce alınan BEP eğitimine ilişkin görüşlerini “*Daha önce BEP e ilişkin özel bir eğitim almadık. Uzun dönemli bir eğitim zaten hiç almadık. Üniversitede okurken de almadık. Sadece bir özel eğitim dersimiz vardı.*” sözleriyle ifade etmiştir. Öğretmen Ayşe Hanım konuyla ilgili görüşlerini “*Daha önce özel eğitim dersinde üniversitede bu eğitimi aldım. Ama sadece prosedür olarak aldık. Çok ayrıntılarına girdiğimizi söyleyemem.*” şeklinde ifade etmiştir. Öğretmen Emine Hanım konuyla ilgili görüşlerini “*Daha önce üniversitede özel eğitim dersi kapsamında bireyselleştirilmiş eğitim programı hazırlamaya yönelik eğitimler aldık.*” sözleriyle ifade ederken, Öğretmen Fatma Hanım “*Üniversitede özel eğitim dersi görmüştük*” sözleriyle ifade etmiştir. Hizmetiçi eğitim programında alınan özel eğitim seminerlerine ilişkin Öğretmen Şenay Hanım “*Aldığım eğitimler kısa süreliydi. Ama çok kapsamlı geniş süreli bir eğitim mi? Hayır öyle bir şey almadık. Birebir yani sizin sorup dönüt alacağınız bir ortam olmuyor o tür eğitimlerde.*” Öğretmen Emine Hanım “*Geçen sene hizmet içi eğitim kapsamında 80 saatlik bir özel eğitim eğitimi aldım.*” Öğretmen Fatma Hanım “*Okul öncesinde öğretmenlik yaparken 570 saatlik bir eğitim almıştım.*” sözleriyle görüşlerini dile getirmişlerdir.

Okulda alınan BEP eğitiminin farklılığına ilişkin görüş bildiren öğretmenlerden Hale Hanım konuyla ilgili görüşlerini “Özel eğitim dersini üniversitede bir dönem halinde aldık. Onda da böyle aman aman bir BEP hazırlama görmedik açıkçası Bizim için süper bir fırsattı” sözleriyle ifade ederken, Öğretmen Şenay Hanım konuyla ilgili görüşlerini “Tam anlamıyla bir BEP eğitimi aldığımızı söyleyemem. Aldığım eğitimler çok teferruatlı değildi. Sizin verdiğiniz eğitimde yüz yüze sorabileceğimiz sorularla ilgili daha ayrıntılı görüşme imkânımız oldu.” sözleriyle dile getirmiştir. Öğretmen Fatma Hanım ise “Sizin verdiğiniz BEP hazırlama konusunda benim daha net bilgilerim oldu. Yani siz bana çok iyi bir yol gösterdiniz.”, Öğretmen Emine Hanım “Daha önce aldığım eğitimler okul öncesine yönelik olarak özelleştirilmiş değildi. Eğitim 25 kişiydi yanlış hatırlamıyorsam. Eğitim gruplarına göre ayrılrsa daha iyi olurdu diye düşünüyorum. Bu eğitimin kendi okulumuz ve grubumuzda olması çok iyi oldu.” sözleriyle görüşlerini ifade etmişlerdir. Oku müdürü Nermin Hanım ise konuyla ilgili görüşlerini şu sözlerle dile getirmiştir: “Bir zamanlar özel eğitimle ilgili bütün okullara özel eğitim hocaları gelerek belli eğitimler vermişti hatırlarsanız. Bu konuda bilgisi olmayan kişiler üniversitedeki bilgileriyle temel konuları öğretmeye çalışmışlardır. Sizin verdiğiniz BEP eğitimi çok yararlı oldu. Çok farkını gördük. Sizin eğitiminizden sonra planlar değiştirildi. Bana yenileri geldiğinde ben onların çok farklı olduğunu tamamen çocuğa özel olduğunu gözlemledim.”

Okulda alınan BEP eğitiminin sürdürülebilirliğine ilişkin görüş bildiren Öğretmen Emine Hanım “Bu eğitimlere hizmet içi eğitim kapsamında ya da öğretmen atölyeleri gibi etkinliklerle iki senede bir, sene de bir, her öğretmenin tekrar tekrar katılması gerektiğini düşünüyorum.” sözleriyle ifade etmiştir. Öğretmen Şenay Hanım konu ile ilgili görüşlerini “Keşke geçen sene gelseydiniz. Çünkü yeni tanımlamalar var. Bizim bundan on sene önce hiç duymadığımız belki daha az bilgi sahibi olduğumuz şeyler var, disleksi var, duyu tamamlama var bilmem ne var. Bunlarla ilgili şeyleri öğretmen hep yaşayarak öğreniyor, karşılaştıkça öğreniyor. Mesela geçen yıl gelseydiniz, geçen yıl ki öğrencimi belki tanımama yardımcı olabilirdiniz.” sözleriyle dile getirmiştir. Okul Müdürü Nermin Hanım ise konuya ilişkin görüşlerini “Milli Eğitim Bakanlığı bu konuda program dâhilinde tüm öğretmenlere tüm kademelere bu konuda eğitimler düzenlemeli. Bence bu eğitim yaygınlaştırılmalı. Belirli kişilerce her bölgeye her okula gidilerek anlatılmalı diye düşünüyorum” sözleriyle ifade etmiştir.

Eğitim programının kaynaştırma eğitimine etkileri

Okulda verilen BEP hazırlama ve geliştirme eğitim programının etkileri öğretmenlere olan etkileri ve kaynaştırma öğrencilerine olan etkileri olmak üzere iki başlık altında ele alınmış ve Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Eğitim Programının Kaynaştırma Eğitimine Etkileri

Öğretmenlere etkisi	f
Öğretmenin mesleki gelişimine etkisi	7
Güven oluşturma	5
Kaynaştırma öğrencilerine etkisi	
Kaynaştırma öğrencisinin sosyal becerisi üzerindeki etkisi	3
Amaca uygun gereksinimlerin belirlenmesi	3

Tablo 9'a bakıldığında katılımcıların tamamının (7) uygulanan eğitim programının mesleki gelişimlerini etkilediğini, beşinin ise eğitimin kendilerinde güven oluşturduğunu belirttikleri görülmektedir. Ayrıca kaynaştırma öğrencisi olan öğretmenlerin tamamının (3) eğitim programının kaynaştırma öğrencilerinin sosyal becerileri üzerindeki etkili olduğunu ve eğitim programından sonra kaynaştırma öğrencilerinin gereksinimlerini amaca uygun olarak belirlediklerini ifade ettikleri görülmektedir. Örneğin Hale Öğretmen eğitim programının mesleki gelişimine etkisine ilişkin görüşlerini "Aldığımız bu kısa eğitim bize çok şey kazandırdı. Öncesinde de zaten sizinle çok konuşmuştuk, istişarelerde bulunmuştuk. Ben şimdi mesela bir tane BEP uyguluyordum otizmli öğrencim için bunun aslında çok boşlukları varmış. Şimdi bu aldığım eğitimle gerekli düzenlemeyi yaptım. Önceden bireysel eğitimi uyguluyordum da biraz böyle afaki uyguluyordum. Şimdi daha bilinçli daha farkında yapıyorum. Az önce de söylemiştim. Üniversitede özel eğitim dersini bir dönem halinde aldık. Onda da böyle aman aman bir BEP hazırlama görmedik açıkçası. Dolayısıyla ben mesleğe başladığımda BEP hazırlama konusunda çok zorlandım. Teftişe gelen müfettişler de BEP'i çok sorgulamıyorlar. Sadece BEP'iniz var mı var, tamam işte. Ne yapılıyor, bunu neye göre hazırlıyorsunuz, nasıl hazırlıyorsunuz işte eksik kalan noktalar şuralar, şöyle tamamlanmalı, böyle tamamlanmalı gibi bir rehberlik yapmıyorlar bize maalesef. Dolayısıyla bizim için bu çok tabiri caizse havadaydı. Yani BEP hazırlamayı bilmiyorduk." sözleriyle ifade etmiştir. Şenay Öğretmen ise konuyla ilgili görüşlerini "BEP hazırlama kısmında eksiklerimiz vardı onları gidermiş olduk teşekkür ederiz. BEP hazırlamada ben takıldım. Neler yapacağımı belki bilmiyordum. Çok yüzeysel bir program hazırlamıştık görmüştünüz." sözleriyle, Fatma Öğretmen "Eğitimin faydalı olduğunu düşünüyorum. Kendi adıma söylemem gerekirse bilgilerimi güncellemiş oldum." sözleriyle, Ayşe Öğretmen "İlk defa karşılaştığım konular oldu. Tansel hocam, siz sağ olun. Verdiğiniz eğitim gerçekten hem bakış açımı değiştirdi hem de yöntem olarak çok şey öğrendim ve buna göre kendi planımı hazırladım. Yeni şeyler öğrendim. Bilmediğim şeylerin ayrıntılarını öğrenmiş oldum. Kaba hatlarını bilsem de ayrıntılları, plan hazırlamanın püf noktaları, dikkat edeceğimiz noktalar ayrıntılı olarak çok güzel öğrendiğimi düşünüyorum." sözleriyle, Emine Öğretmen "Üniversitede öğrendiğim şeyleri hatırlama fırsatı buldum ayrıca bu alana ekstra yeniden ilgi duymamı sağladı bu eğitim. Benim geçtiğimiz yıl da, ondan önceki yıl da sınıfım yoktu. Bu yüzden kaynaştırma öğrencileri ile çalışma fırsatı bulamadım. Burada yeniden bu eğitimde unuttuğum şeyleri hatırlama fırsatı buldum." sözleriyle, Zeynep Öğretmen "Ya hocam o kadar net anlattınız ki, o kadar ciddi faydası oldu ki bana. Ben hemen eve gidip eski kitaplarımı karıştırdım. Benim bunla ilgili bir sürü kaynağım vardı. Birçok şeyi unutmuşum. BEP'in nasıl hazırlanması gerektiği, bireye ölçüt, koşul hani bunlar vardı ya! Çocuğun kaç davranışı var? Kaçını yapabildiği, bunlarla ilgili tüm bilgilerim tazelenmiş oldu." şeklinde dile getirmiştir. Okul müdürü Nermin Hanım ise konuyla ilgili görüşlerini "Bu konuda da bizim okulumuzda da, sizin gördüğünüz gibi aslında yeterli bilgiye hiçbir öğretmenim sahip değildi. Beş kadrolu öğretmenim var burada ama hiç birisinin bu konuda yeterli bir bilgisi yoktu. Hepsi kendi çabalarıyla kopyala yapıştır yöntemiyle internetten aldıkları bilgilerle bir şeyler yapmaya çalıştılar ama hiçbirinin yaptığı BEP çocuğa dokunmadı tabii ki. Çünkü alt yapısı yoktu, bilgi yoktu, öğretmenlerim de bunu nasıl yapacaklarını bilmiyorlardı. İşte kulaktan dolma, kendi çabalarıyla edindikleri bilgilere göreymi bunlar. Sizin sayenizde BEP'i planlanmadan önce ne yapılması gerektiğini öğrendiler. Sizin

eğitiminizden sonra o planlar değiştirildi. Bana yenileri geldiğinde, ben onların çok farklı olduğunu tamamen çocuğa özel olduğunu gözlemledim.” şeklinde ifade etmiştir.

Tablo 9’da eğitim programının öğretmenlerin beşinde kendilerine olan güveni arttırdığı görülmektedir. Örneğin Hale Öğretmen *“Kaynaştırma öğrencimle uğraşırken birçok noktada pes dediğim zamanlar oldu. Sinan’a ulaşamadığım noktada pes ediyordum. Hemen havlu attığım zamanlar olmuştu. Kendimi suçladığım zamanlar olmuştu. Hep söylüyordum ya size. Şimdi artık diyorum ki hayır ben iyi gidiyorum.”* sözleriyle görüşlerini ifade etmiştir. Şenay Öğretmen ise görüşlerini *“Bu sizinle yaptığımız çalışmadan sonra bazı şeyleri daha kolay yürüteceğimizi düşünüyorum. En azından bu resmi evrakların tamamlanması, o çocuğa birebir, daha basit, çocuğa göre olan yakın hedefleri, uzak hedefleri belirlemede daha iyi olacağımı düşünüyorum.”* sözleriyle dile getirmiştir. Fatma Öğretmen konuyla ilgili görüşlerini *“Artık bundan sonra nasıl plan hazırlayacağım konusunda neler yapmam gerektiğini biliyorum.”* sözleriyle, Zeynep Öğretmen *“BEP konusunda gerçekten benim çok eksikliğim varmış. Ben daha önceki öğrencilerimde neler yaptım, neler yapmadım bir değerlendirdim. Aslında çok şey unutmuşum o yüzden çok katkınız oldu. Özel gereksinimli öğrencim geldiğinde yapılacak uygulamalar, şimdi hep onlar aklımda”* sözleriyle ifade etmiştir. Ayşe Öğretmen ise konuyla ilgili görüşlerini şu sözlerle dile getirmiştir: *“Zihinden silinmiş bilgileri güncellemek adına, kendi adıma kazanımlar elde ettim ben. Nelere dikkat etmem gerektiğini ya da kıstaslarımın neler olabileceği hakkında kendime özgüvenim arttı. Yani sizin verdiğiniz bilgiler çok iyi oldu.”*

Tablo 9’da öğretmenlerden üçünün verilen eğitimin kaynaştırma öğrencilerinin sosyal becerileri üzerinde etkili olduğunu, üçünün ise kaynaştırma öğrencilerinin eğitim amacına uygun gereksinimlerin belirlenmesinde etkili olduğunu belirttikleri görülmektedir. Örneğin Hale Öğretmen verilen eğitimin kaynaştırma öğrencisine etkisine ilişkin görüşlerini *“İlk olarak, birinci dönemin sonunda siz bizi gözlemlemeye başlamıştınız. Birinci dönemin sonundan beri işte o son bir ay ve ikinci dönemi de alalım içine. Birinci dönemin sonu ve ikinci dönem çok daha bilinçli adımlarla gittiğimi fark ettim ben. Ve Sinan üzerinde de çok etkisi oldu gerçekten. Mesela o davranış değişikliğini - davranış değiştirme diye sürekli vurguluyordunuz ya mesela ben onu çok daha bilinçli yaptım ve Sinan şuan çok daha farklı noktada. Annesi diyor ki, hocam son bir ayda inanılmaz bir değişiklik var. İnanılmaz dinliyor, inanılmaz kanalize oluyor diyor. Bunu da burada yaptığımız çalışmalara bağlıyor.”* sözleriyle ifade etmiştir. Hale Öğretmen ayrıca *“Daha önceleri Sinan’la çalışırken düz ve kestirme yoldan değil de, dolaşarak gelirmişim öyle söyleyeyim. Şimdi daha kısa yoldan ve daha çabuk ulaşıyorum hedeflere. Ondan sonra diğer normal çocukları daha kolay etkileyebiliyorum. Öbür türlü mesela daha zorlanmışım. Sinan’la ilgili davranış değişikliği oluşturma konusunda şimdi BEP ile daha istikrarlı gidiyorum, daha kolay hallediyorum her şeyi. Hatta Sinan şu anda okuma yazma çalışmalarına geçti. Minik minik böyle kelimeleri de birleştirmeye başladı.”* sözleriyle konuşmasını sürdürmüştür. Ayşe Öğretmen ise konuyla ilgili görüşlerini *“Sene başından beri kendini ifade edemeyen öğrencim şuanda hem benle hem arkadaşlarıyla artık iletişime geçecek boyutta. Epey yol aldık.”* sözleriyle dile getirmiştir. Ayşe öğretmen sözlerine *“Kaynaştırma öğrencimde hedeflediğim şeylere çok yaklaştığımı söyleyebilirim. Planda aldığım hedefleri ve bu planında, bu doğrultuda yani bilerek hazırlamanın farkını hissediyorum öğrencim üzerinde. Çünkü daha önce daha farklı planlar hazırladığımda bu kadar net*

sonuçlar alamıyordum ama Şuanda dönem sonuna geliyoruz zaten planımın gerçekten tutarlı olduğunu görebiliyorum. Ğrencime yönelik, onun özel durumuna yönelik olduğunu fark edebiliyorum.” Şeklinde devam etmiştir. Şenay Ğretmen konuyla ilgili görüşlerini “ok yzeyssel bir program hazırlamıŐtik, görmüştünüz. Ali’nin BEP’inin yeniden hazırlamamızın çok faydası oldu. Ğrencim konuşmada akıcılık problemi yaŐayan, zaman zaman değişiklik gösteren bir ocuk. Siz de gördünüz, zaman geçirdiniz onunla. Ama hazırladığımız BEP’in Ali’nin dil ve iletişim becerisinde faydalı olduğunu düşünüyorum” Şeklinde ifade etmiştir.

TARTIŐMA ve SONUÇ

Bu araştırmada, bir anaokulunda görev yapan ve sınıfında kaynaştırma Ğrencisi bulunan öğretmenler ile sınıfında kaynaştırma Ğrencisi bulunmayan Ğretmenlerin BEP hazırlama ve geliştirme eğitimine ilişkin görüşleri belirlenmiştir. Bu kapsamda bulguların a) BEP eğitimine ilişkin görüşler ve b) EĞitim programının kaynaştırma eğitimine etkileri olmak üzere iki tema altında toplandığı görülmüştür. AŞağıda bu temalar sırasıyla tartışılmıştır.

BEP eğitimine ilişkin görüşler

Daha önce alınan BEP eğitimine ilişkin görüşler (Lisans programında özel eğitim dersi alanlar – Hizmet içi eğitim programında özel eğitim semineri alanlar)

Araştırmaya katılan okul öncesi Ğretmenlerinin BEP ile ilgili deneyimlerinin, ya lisans düzeyinde ders olarak aldıkları özel eğitim dersi ile ya da lisans sonrası hizmet içi eğitim kapsamında düzenlenen seminerler yoluyla olduğunu ifade ettikleri görülmektedir. Hizmet içi eğitim programına katılan öğretmenlerin bu programın beklentilerini karŐılamadıĐını, içeriğin BEP hazırlamaya ilişkin yeterli ve kapsamlı olmadığını ifade etmişlerdir. zaydın ve olak (2011) okul öncesi Ğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ve kaynaştırma eğitimi ile ilgili katıldıkları hizmet içi eğitim programına ilişkin görüşlerini almıştır. Araştırma sonuçlarında öğretmenlerin çoğu lisans programında seçmeli ders olarak özel eğitim derslerini aldıklarını ya da buldukları illerde seminerlere katıldıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca Ğretmenler lisans döneminde ve hizmet içi eğitim programları sırasında BEP hazırlamaya ilişkin ayrıntılı bir eğitim almadıklarını ve bu konuya yönelik bilgilerinin olmadığı konularında görüş bildirmiŐlerdir. Ülkemizde okulöncesi Ğretmen yetiŐtirme lisans programlarında “zel EĞitim” dersinin zorunlu olduğu bilinmesi ile birlikte Praisner (2003), bu derste Ğretmen adaylarına özel gereksinimli çocuklar ve kaynaŐtırmaya ilişkin genel bilgi verildiği ve BEP’e ilişkin ayrıntılı bilgilere yer verilmediği ifade edilmektedir. Bu bulguların araŐtırmamıza katılan öğretmenlerin görüşleri ile tutarlı olduğu görülmektedir.

Okulda alınan BEP eğitimine ilişkin görüşler (EĞitimin farklılığına ilişkin görüşler - EĞitimin sürdürülebilirliğine ilişkin görüşler)

ÖĞretmenlerin BEP eğitiminden önce BEP hazırlama konusunda kendilerini yetersiz hissettiği ve bu konuda bilgi eksikliği olduğunu ifade etmeleri önemli bir bulgudur. ÖĞretmenler kaynaştırma öğrencileri için hazırladıkları BEP’lerin uygun olmadığını çünkü bunu nasıl yapmaları gerektiğini bilmediklerini ifade etmişlerdir. Nitekim okul

müdürü ile yapılan görüşme sonucunda öğretmenlerinin bu konuda yetersiz olduğunu belirtmesi ayrıca eğitimden önce hazırlanan BEP'lerin internet ortamından kopyala yapıştır yöntemi ile elde ettikleri bu konuya ilişkin bulguları desteklemektedir. Ayrıca eğitimden önce öğretmenlerin hazırladıkları BEP'ler incelenmiş ve öğretmenlerin öğrenciye uygun amaçlar seçmedikleri de görülmüştür. Bu durumun nedeni olarak öğretmenlerin lisans eğitimleri sırasında özel eğitim dersi ve hizmetiçi eğitimler kapsamında BEP'e ilişkin yeterli bilgiye ulaşamamış ve uygulamaya yönelik eğitimler almamış olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerden elde edilen bulguların alanyazında İlik ve Sarı (2017) tarafından yapılan çalışmanın bulguları ile tutarlı olduğu görülmektedir. Söz konusu çalışmada yer alan öğretmenler öğrenci için hazırladıkları BEP'lerde performans düzeyini yazmadıklarını, amaç almayı bilmediklerini ve bunu formalite olarak gördüklerini dile getirmişlerdir. Uluslararası alanyazında da öğretmenlerin öğrencilerin performans düzeylerini tanımlamada ve bunu BEP içerisinde yazılı olarak açıklamada problem yaşadıkları ifade edilmektedir (DeBettencourt ve Howard, 2007; Werts, Culatta ve Tompkins, 2007).

Öğretmenin öğrenciye uygun hazırlayacağı BEP içeriğinde; öğrenciyi tüm gelişim ve disiplin alanlarında değerlendirmeli, ayrıntılı bilgi sahibi olmalı ve daha sonra öğrencinin ihtiyaçları doğrultusunda belirlenen amaçların BEP'de yer alması gerekmektedir. BEP eğitiminden önce hazırlanan planlara bakıldığında öğretmenlerin kendi ifadeleri ile bilgi eksikliğinden dolayı kaynaştırma öğrencisine uygun planlar hazırlamadıkları görülmüştür. Okulda verilen BEP eğitiminden sonra öğretmenlerin hazırladıkları planlara bakıldığında önceki planlara göre büyük değişiklikler olduğu görülmüştür. Kaynaştırma öğrencisine yönelik BEP hazırlayan öğretmenler okulda aldıkları eğitimden sonra tekrar hazırladıkları BEP'lerin öğrenciye uygun olduğunu ve aldıkları amaca ulaştıklarını söylemeleri bu bulguyu desteklemektedir. İlik ve Sarı (2017) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlere verilen BEP eğitiminden sonra, öğretmenler artık BEP hazırlarken nelere dikkat etmeleri gerektiğini ve nasıl hazırlanması gerektiği konusunda ayrıntılı olarak bilgi sahibi olduklarını ifade etmeleri araştırmadan elde edilen bulgularla örtüşmektedir. Ruble, Dalrymple ve McGrew (2010) tarafından yapılan çalışmada özel gereksinimli çocuklar için BEP hazırlanmasına ilişkin öğretmenlere verilen eğitim programı sonrasında BEP'lerin kalitesinin önemli ölçüde arttığı görülmüştür. Okul öncesi öğretmenlerine verilen BEP eğitimi sonucunda yapılan görüşmelerle katılımcıların bu sürecin önemli parçası olduklarını fark ettikleri ve kendi sorumluluklarını daha iyi anladıkları görülmektedir. Bir başka deyişle uygulamalı olarak gerçekleştirilen BEP eğitiminin öğretmenlere gerekli bilgi ve becerileri kazandırma etkili olduğu görülmüştür.

Eğitim programının kaynaştırma eğitimine etkileri

Öğretmenlere etkisi (Öğretmenin mesleki gelişimine etkisi - Güven oluşturma)

Öğretmenlerle ve okul müdürü ile yapılan görüşme sonucunda ve aldıkları BEP eğitiminden sonra hazırlanan planlar göz önünde bulundurulduğunda, eğitimin öğretmenler üzerinde olumlu çıktıları olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılan öğretmenlerin kaynaştırma öğrencilerine uygun BEP hazırladıklarında, onların gelişimlerinde ilerleme gördüklerinde mutlu oldukları ve kendilerine olan öz güvenlerinin arttığı yapılan görüşmeler sonucunda anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin teorik bilgidan çok, BEP hazırlarken nelere dikkat

etmeleri gerektiğine ilişkin gereksinimleri olduğunu ve ancak bu gereksinimleri karşılandığı takdirde uygun BEP'i hazırladıkları görülmüştür. Kaynaştırma öğrencisine yönelik BEP hazırlama konusunda yetersiz donanımlarından dolayı çaresizlik yaşamalarının eğitimin niteliğini de olumsuz yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Mevcut sistem içinde öğretmenlere ulaşan tek desteğin hizmet içi ve il boyutundaki eğitimlerin olduğu düşünüldüğünde, bu eğitimlerin öğretmenlerin BEP hazırlarken yaşadıkları sorunlara yönelik olarak düzenlenmesinin başarılarını arttırabileceği bu araştırmadan elde edilen önemli bir bulgudur. Nitekim alanyazında yapılan çalışmalara bakıldığında hizmet içi eğitim programlarının öğretmenlerin kendi yeterlilik düzeylerini olumlu yönde etkilediği vurgulanmaktadır (Camadan, 2012; İlik ve Sarı, 2017; Ruble, Dalrymple ve McGrew, 2010).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitimden sonra BEP hazırlama ile ilgili kendilerini daha nitelikli bulmaları hizmet içi eğitim programlarının önemini göstermektedir. Bu bağlamda kaynaştırma uygulamalarında başarıyı etkileyen en önemli aktörlerden birinin öğretmen olması sebebiyle, öğretmenler ve okul yönetimine BEP hazırlamaya ilişkin daha ayrıntılı ve planlı bir şekilde gerekli desteğin verilmesi gerektiği düşünülmektedir. Artık alanyazında yapılan çalışmalarda okul öncesinde kaynaştırma eğitiminin var olan durumunu belirlemek yerine çözüm odaklı ve bu alanda uygulamalara yönelik daha ayrıntılı çalışmalar yapılması gerekmektedir.

Kaynaştırma öğrencilerine etkisi (Kaynaştırma öğrencisinin sosyal becerisi üzerindeki etkisi - Amaca uygun gereksinimlerin belirlenmesi)

Araştırmaya katılan öğretmenlerle yapılan görüşme sonucunda ortaya çıkan dikkat çekici bir bulgu ise öğrencilere uygun olarak hazırlanan BEP'den sonra öğrencilerin belirlenen amaçlara ulaştığı ve sosyal becerilerinin geliştiği yöndeki ifadelerin olmasıdır. Ortaya çıkan bu bulguyu eğitimden önce öğretmenler tarafından hazırlanan BEP'lerin öğrenci düzeyine göre yüksek ve ölçülebilir hedefler olduğu ve bu hedefleri gerçekleştirilmede başarısız olduklarını göstermektedir. Eğitimden sonra öğretmenlerin öğrenci için gerçekçi, ulaşılabilir ve ölçülebilir hedefler aldıkları hazırladıkları BEP'lerde görülmüştür. Bu bağlamda belki de öğrencilerin belirlenen amaçlara ulaştıkça motivasyonlarının ve cesaretlerinin arttığı için sosyal becerilerinin de buna bağlı olarak olumlu şekilde etkilendiği söylenebilir. Bu nedenle öğretmenlerin BEP hazırlarken her çocuğun bireysel farklılıklarını ve performanslarını dikkate almaları gerekmektedir.

ÖNERİLER

Okul öncesi eğitimde kaynaştırma eğitiminin zorunlu eğitim kapsamında olduğu düşünüldüğünde, söz konusu lisans programlarının; öğretmen adaylarının kaynaştırma eğitimi ortamlarında BEP hazırlayabilecek şekilde eğitim almaları konusunda yeniden düzenlenmesinin gerekli olduğu görülmektedir. Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı ve üniversiteler tarafından kaynaştırma sınıflarında çalışan öğretmenlere BEP hazırlama eğitim seminerleri verilmelidir. Bu çalışmanın sonucunu genelleştirebilmek için daha geniş örneklerle araştırmalar yapılabilir. BEP hazırlamanın ekip işi olduğu düşünüldüğünde bu tür eğitimlerin BEP ekibi üyeleri ile birlikte verilmesinin

uygun olacağı düşünülmektedir. Son olarak; ilkokul, ortaokul ve lise kademelerinde görev yapan öğretmenlere de benzer BEP eğitimi çalışmaları yapılabilir.

Etik Metni

Bu çalışmanın verileri 2018-2019 eğitim öğretim yılında toplanmıştır. "Bu makalede dergi yazım kuralları, yayın ilkeleri, araştırma ve yayın etiği ile dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek herhangi bir ihlalin sorumluluğu yazar(lar)a aittir. "

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı: Makalede yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması mevcut değildir. Birinci yazarın makaleye katkısı %50, ikinci yazarın makaleye katkısı %50'dir.

KAYNAKÇA

- Akalın, S., Demir, Ş., Sucuoğlu, B., Bakkaloğlu, H. & İscen, F. (2014). The needs of inclusive preschool teachers about inclusive practices. *Eurasian Journal of Educational Research*. 54: 39-60.
- Avcioglu, H. (2012). Guidance and Research Centers (GRC) Managers' Perceptions of Problems Encountered in the Identification, Placement -Follow up, Individualized Education Program (IEP) Development and Integration Practice. *Educational Sciences: Theory & Practice*.12 (3): 2009-2031.
- Bruns, A. D., & Mogharberran, C. C. (2009). The gap between beliefs and practices: early childhood practitioners' perceptions about inclusion. *Journal of Research in Childhood Education*. 21(3): 229-241.
- Burstein, N.,Sears, S., Wilcoxon, A., Cabello, B., & Spagna, M. (2004). Movingtoward inclusive practices. *Remedial and Special Education*. 25:104-116.
- Camadan, F. (2012). Determining primary school teachers' and primary school pre-service teachers' self-efficacy beliefs towards integrated education and IEP preparation. *Electronic Journal of Social Sciences*. 39:128–138.
- Cawley, J.,Hayden, S., Cade, E., & Baker-Kroczyński, S. (2002). Including students with disabilities into the general education science curriculum. *Exceptional Children*. 68: 423-435.
- Christle, C. A.,& Yell, M. L. (2010). Individualized education programs: Legal requirements and research findings. *Exceptionality*. 18(3): 109–123.
- Çuhadar, Y. (2006). *Determining the views of the form masters and the principals concerning the preparation, implementation, monitoring and evaluation of the IEP for the students that are subject to coalescence education in classes 1-5 of elementary education*. (Master thesis). Zonguldak Kara Elmas University, Social Sciences Institute, Zonguldak.
- Darling-Hammond, L.,Hyler, M. E., & Gardner, M. (2017). *Effective teacher Professional development*. Learning PolicyInstitute.
- DeBettencourt L. U.,& Howard, L. A. (2007). *The effective special education teacher: A practical guide for success*. Pearson Education.
- Desimone, L. M. (2011). A primer on effective professional development. *Phi Delta Kappan*. 92(6): 68-71.
- Eiserman, W. D.,Shisler, L., & Healey, S. (1995). A community assessment of preschool providers' attitudes toward inclusion. *Journal of Early Intervention*. 19(2):149-167.

- Gal, E., Schreur, N., & Engel-Yeger, B. (2010). Inclusion of Children with Disabilities: Teachers' Attitudes and Requirements for Environmental Accommodations. *International Journal of Special Education*. 25(2): 89-99.
- İlik, S. S. & Sari, H. (2017). The training program for individualized education programs (ieps): Its effect on how inclusive education teachers perceive their competencies in devising IEPs. *Educational Sciences: Theory & Practice*. 17(5): 1547-1572.
- Johns, B., Crowley, P., & Guetzloe, E. (2002). Planning the IEP for students with emotional and behavioral disorders. *Focus on Exceptional Children*. 34(9): 1–12.
- Kargin, T. (2007). Educational evaluation and process of preparing individualized training program. *Ankara University Faculty of Educational Sciences Journal of Special Education*. 8(1): 1-13.
- Khanna, R. (1993). *Participatory action research (PAR) in women's health*. Paper presented September.
- Kern, L., Delaney, B., Clarke, S., Dunlap, G., & Childs, K. (2001). Improving the classroom behavior of students with emotional and behavioral disorders using individualized curricular modifications. *Journal of Emotional and Behavioral Disorders*. 9(4): 4239-4247.
- Kratochwill, T. R., Volpiansky, P., Clements, M. & Ball, C. (2007). Professional development in implementing and sustaining multi-tier prevention models: Implications for response to intervention. *School Psychology Review*. 36: 618-631.
- Kücüker, S., Kargin, T., & Akcamete, G. (2002). Improving the guidance and research centers personnels' opinions and perceptions of self efficacy about the act of special education. *Educational Sciences and Practice*. 1(1): 101–113.
- Lee-Tarver, A. (2006). Are individualized education plans a good thing? A survey of teachers perceptions of the utility of IEPs in regular education settings. *Journal of Instructional Psychology*. 33(4): 263–272.
- Lytle, R., & Bordin, J. (2001). Enhancing the IEP team, strategies for parents and professionals. *Teaching Exceptional Children*. 33(5): 40–44.
- Macaulay, A. C., Commanda, L. E., & Freeman, W. (1999). Participatory research maximises community and lay involvement. *BrMed*. 319: 774–778.
- McNiff, J. (1988). *Action research: Principles and practice*. Mac Millan Education Ltd.
- Mash, R. J., & Meulenberg-Buskens, I. (2001). 'Holding it lightly': the co-operative inquiry group: a method for developing educational materials. *MedEduc*. 35: 1108–1114.
- Martin, J. E., Van Dycke, J. L., Christensen, W. R., Greene, B. A., Gardner, J. E., & Lovett, D. L. (2006). Increasing student participation in IEP meetings: Establishing the self-directed IEP as an evidenced-based practice. *Exceptional Children*. 72(3): 299-316.
- Nizamoglu, N. (2006). The competencies of primary school teachers in integration practices. (Master Thesis). Social Science Institute, Abant İzzet Baysal University, Bolu.
- Odom, S. L. (2000). Preschool inclusion: What we know and where we go from here. *Topics in Early Childhood Special Education*: 20(1): 20-27.
- Okta, D. A. (2008). *Determining special education services provided to hearing impaired students attending mainstream classes and their teachers*. (Master Thesis). Anadolu University, Social Science Institute, Eskisehir.

- Özaydin, L. & Colak, A. (2011). Views of preschool education teachers over mainstreaming education and over in-service education program of mainstreaming education at preschool education. *Journal of Education and Humanities*. 1(1): 189-226.
- Praisner, C. L. (2003). Attitudes of elementary school principals toward the inclusion of students with disabilities. *Exceptional Children*. 69: 135-145.
- Rakap, S. (2015). Quality of individualised education programme goals and objectives for preschool children with disabilities, *European Journal of Special Needs Education*. 30(2): 173-186, <https://doi.org/10.1080/08856257.2014.986909>
- Reardon, K., & Welsh, J. (1993). Participatory action research from inside: Community development practice in East St. Louis. *AmSociol*. 24: 69–92.
- Rosenberg, M., Westling, D., & McLeskey, J. (2011). *Special education for today's teachers* (2nd ed.). Prentice Hall.
- Royster, O., Reglin, G. L., & Losike-Sedimo, N. (2014). Inclusion professional development model and regular middle school educators. *The Journal of At-Risk Issues*, 18(1), 1-10.
- Rouse, M., & Florian, L. (2012). *Inclusive practice project: Final report*. Aberdeen, England: University of Aberdeen.
- Ruble, L. A., Dalrymple, N. J., & McGrew, J. H. (2010). The effects of consultation on individualized education program outcomes for young children with autism: The collaborative model for promoting competence and success. *Journal of Early Intervention*. 32: 286–301.
- Saracho, O. N. (1998). A Study of the Roles Early Childhood Teachers. *Early Childhood Education Journal*. 38: 43-56.
- Schensul, J. J. (1999). Organizing community research partnerships in the struggle against AIDS. *Health Educ Behav*. 26: 266–283.
- Sucuoglu, B., Bakkaloglu, H., Iscen Karasu, F., Demir, S., & Akalin, S. (2014). Preschool teachers' knowledge levels about inclusion. *Educational Sciences: Theory and Practice*. 14(4): 1477-1483.
- Tike, L. (2007). *Identifying class teachers?, school psychologists?, and guidance and research center staff?s attitudes towards the individualized education programs (IEP) preparation process and difficulties they may face during the process*. (Master Thesis). Ankara University, Education Science Institute, Ankara.
- Wallerstein, N., & Wallerstein E. (1994). Introduction to community empowerment, participatory education and health. *Health Educ Q*. 21:141–148.
- Werts, M. G., Culatta, R. A., & Tompkins, J. R. (2007). *Fundamentals of special education: What every teacher needs to know*. Pearson/Merrill Prentice Hall.
- Yıkmiş, A., & Bahar, M. (2002). Kaynaştırma sınıflarında çalışan öğretmenlerin kaynaştırma becerilerini gerçekleştirme durumlarının saptanması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2(1): 85–95.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seckin Yayıncılık